

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXXI. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2015. SZEPTEMBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

8-9.

LÁNCSZEMEK

Szeptember közepére már kevésbé tart(hat) számat a köz érdeklődésére az oktatás. Túl vagyunk az ünnepélyes tanévnyitók frázisain, a gyerekek ülnek az iskolapadban, a tanárok ott vannak a katedrán, úgy tűnik, minden a legnagyobb rendben. Igaz, az oktatás mélyen gyökerező problémái még nem oldódtak meg, a közoktatást ki nem mondottan, de folyamatosan reform alatt tartó, nyugodt tanévet vizionáló kormányzati bizakodást nem váltotta, nem is tudta volna aprópénzre váltani a mindennapi gyakorlat. Ám ez már nem téma. A „nem érkezik meg időben a tankönyv”, „mi vár a tanulókra, mit hoz az új esztendő a tanároknak, mennyit fognak keresni” mondanivalójú cikkeket felváltják a „kiderült, ezért nem veszik ki a férfiak a kezüket a zsebükből” témájúak, és idén mindent visznek a migránsokkal foglalkozó, pró és kontra álláspontot képviselő írások.

A nép pedig csak sodródik a számára nap mint nap felkinált betűtengerben, és világnézete, vérmérséklete, hite szerint foglal állást egy-egy kérdésben. Szerkesztőségünk is kapott egy elektronikus levelet bizonyos **Yang Xavertől**, idemásoltam betűhíven, szó szerint.

„T. CÍM!

ELÉG A SOK SÍRÁS-RÍVÁSBÓL AMIT A PEDAGÓGUSOK ELŐADNAK 40 ÉVE...!!!!!! NEKIKK SOSEM VOLT JÓ SEMMI, SEM A KÁDÁR-RENDSZERBEN, SEM AZÓTA...!!! MOST A 100% BÉREMELÉS IS KEVÉS, ÉS MÉG MINDIG NYOMJÁK A SÓDERT...!!!!!! BÁRMELY CÉGNÉL MEGMONDJA A FŐNÖK, H. MIT KELL CSINÁLNI...!!! AKINEK EZ NEM TETSZIK ANNAK MEG, HOGY EL LEHET MENNI KAPÁLNI...!!!!!! SŐT AZT IS MEGMONDJÁK, H. MIBEN JÁRJON, ÉS NINCS BÉREMELÉS, MAX 1-2 %...!!!!!! ÚGY NYAFOGNAK MINT A GYEREKEK, 40 ÉVE...!!!!!! HIGGYÉK EL PISZOK UNALMAS LEGALÁBB 40 ÉVE...!!!!!! LEHET PÁLYÁT VÁLTOZTATNI IS...!!!

Értekezhetnék arról, hogy a magát egyenesnek tartó, de minden valószerűség szerint álnévbe burkolózó levélíró „jól megmondtam!” bátorsága milyen talmi, de nem teszem. Hisz mára a civil kúrázsi felváltó álnév bátorság szinte természetes velejárója lett mindennapjainknak. Gondolom, levélíróknak nincs gyereke, unokája, oktatásban dolgozó rokona sem. Ezért nem tudja, nem is akarja tudni, hogy azok, akikre a jövőt, a gyermekeinket bízta és bízta, még mindig csak a magyar értelmiségi keresetek átlagának 60 százalékáért teszik azt. Nem tudja, hogy becsapták őket, hisz a százszázalékos, a minimálbérhez igazított béremelés helyett hatvanszázalékosat kaptak, és már szó sincs a minimálbérhez igazításról. Nem gondolkodik el azon sem, hogy bár a pedagógusokat szigorú szabályok kötik, az új foglalkoztatási rendjüket szabályozó 326-os kormányrendelet módosítását csak szeptember 8-án hirdették ki, de hozzáférhetővé csupán szeptember 9-én, vagyis hatályba lépésének napján vált. Miközben szeptember 1-jétől már ennek alapján kellett volna működni. Mondhatja, hogy legyen ez a pedagógusok gondja, őt nem érdekli. Csakhogy a Klik alkalmazásában 136 ezer közalkalmazott és 4400 közfoglalkoztatott dolgozik, ez a kormányrendelet az ő sorsukat, előmenetelüket, munkájukat szabályozza. Mint mondtam, azokét, akik a jövőnket nevelik.

Levélírónk nyilván nem fog arra a konzultációra sem jelentkezni, amelyre **Balog Zoltán**, az Emmi minisztere hívta meg a szülőket a nemzeti tanévnyitón, „mert a jelenleginél jobban be kell vonni abba a párbeszédbe, amely arról szól, hogy milyen legyen, hogyan változzon a magyar iskola, az iskolarendszer”. Csakhogy a keretek már adóttak, nincs miről beszélni. És akkor még nem is említettük a jövőnk jövőjét meghatározó szakképzési rendszer átalakítását, a kilenc évfolyamos iskola bevezetésének tervét, az iskolaközpontok létrehozását, a Klik pénzügyi gondjait, a béren kívüli juttatásról szóló, remélhetőleg csak (rém)híreket, vagy épp a törvénytelen gyermekként született etikai kódexet. Bármennyire is az oktatás, az iskola belügyeinek látszanak mindezek, egy percig sem azok! Mindannyiunk ügyei, mert az oktatás nemcsak a jelenünket, de a szó szoros értelmében a jövőnket is meghatározza. Példák arra, hogy minden mindennel összefügg.

Talán épp e gondolatnak a jegyében is volt olyan elképesztő és szíven ütő annak a pedagógusnak a kommentje, aki egy oktatással foglalkozó közösségi oldalon kikérte magának, hogy oda a migránsok helyzetét bemutató cikket tegyen fel valaki, mert az „nem oda való”. Vajon ő miféle erkölcsi és emberi hozzáállásra biztatja majd ez ügyben a tanítványait?

Tudjuk, egy lánc olyan erős, mint a leggyengébb láncszeme. Egy ország is csak olyan erős tud lenni, mint népességének leggyengébb láncszemei. S hogy azok mennyire lesznek erősek, az nagymértékben a pedagógusoktól függ.

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

A PSZ szerint neuralgikus pontok teszik nehezzé a tanévet

A szakképzés átalakítása hozza a legnagyobb változást az idei tanévben, ami igen komoly problémákat vet fel. (Galló Istvánné, a PSZ elnöke)

3

5

A Dr. Ámbédkarban tanulhatnánk

Mi nagyon szívesen fogadnánk gimnazistakorú menekült gyerekeket az iskolánkban, többet is, még a kollégiumi elhelyezésüket is meg tudnánk oldani. (Derdák Tibor, a Dr. Ámbédkar Iskola igazgatója)

6

Mi történt a PSZ XXIV. Kongresszusán?

A közalkalmazotti bértábla emelésének többéves elmaradása kilátástalan helyzetbe hozta mindazokat, akik nem tartoznak az életpályamodell hatálya alá.

7

A cél az esélyteremtés

Az iskolának egyszerre kell betöltenie a hátránykompenzációt, az esélyteremtést és a versenyképes tudás átadásának feladatát. (Czunyiné Bertalan Judit köznevelési államtitkár)

8

Pedagógusok az NPK és etikai kódexe fogságában

Az NPK olyan szoros szálakkal kötődik az állami rendszerhez, amely miatt erősen megkérdőjelezhető, hogy be tud-e tölteni bármilyen szerepet az állammal szemben. (Szüdi János jogász)

12

Átalakítás után újabb átalakítás a szakképzésben

A középfokú oktatásnál drasztikus a változás, negyedére apadt az erre a területre fordított összeg. (Sós Tamás, az MSZP Országos Képzési és Oktatási Bizottságának tagja)

Oktatás menekült gyerekeknek

A befogadottakra aztán úgy kell tekinteni, mint a „sajátjainkra”, különösen, ha gyermekek. (Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere)

15

Együtt, bátran

Menekülttáborokat felgyújtani, hajókat visszalökni kikötőkből, fizikai erőszakot alkalmazni a menekülteken vagy átnézni a szegényeken és elhagyottakon: ez nem Európa. (Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke)

20

Észszerűsített helyesírás

Nyolcezer szóval bővült, de a szabályzatban jelentősebb változásokat nem tartalmaz a Magyar Helyesírás Szabályainak tizenkettedik kiadása, amelyet szeptember 3-án mutattak be a Magyar Tudományos Akadémián. A könyv bemutatásával egy napon valamennyi köznevelési intézménybe eljuttatják annak online, pdf változatát – tudtuk meg Sipos Imrétől. Az Emmi köznevelésért felelős helyettes államtitkára a Pedagógusok Lapja kérdésére azt is elárulta, egyelőre tárgyalásban vannak az Akadémiai Kiadóval arról, hogy az új szabályok nyomtatott változatát mikor, hogyan, milyen pénzből és ki juttassa el az iskoláknak.

Az érettségien a dolgozatokat 2017-ben értékeli először az új szabályok alapján, addig a korábbi kiadás szerinti helyesírást is elfogadják majd. Ugyanakkor Sipos Imre arra kérte a pedagógusokat, mátol ismerjék meg a változásokat, és azokat ismeressék minél hamarabb a gyerekekkel is.

Készítői szerint rugalmasabb, pontosabb és követhetőbb lesz az új szabályzat. A pedagógusoknak nem lesz szükségük miatta továbbképzésekre, a szakemberek szerint elég lesz a tájékoztatás is. Még ugyan csak terv – bár készítője szerint már előrehaladott állapotban van – egy olyan egyszerűsített iskolai helyesírástankönyv is, amelyben csak annyi lesz benne, amennyit a diákoknak mindenképp tudniuk kell. Sok nyelvész úgy gondolja, hogy elég, ha a kiadók vagy más profik ismerik a szabályzat részleteit.

Prószék Gábor, az MTA Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottságának elnöke úgy vélte, nem lett volna kívánatos a helyesírási rendszer nagyszabású átdolgozása, mert az megnehezítené a mindennapi írásgyakorlatot, az új szabályzat azonban megengedőbb, egyben pontosabb lett az előző kiadásnál.

S most néhány példa a változásokról: a magyar tulajdonneveket már nem szükséges egyszerűsíteni, tehát a helyesírás: Bernadett-tel, Bükk-kel. A -féle, -fajta, -szerű utótagokat összetett szavaknak tekintik, tehát észszerű, viaszszerű. A szó hangzása, kiejtése is belopózott a helyesírásba, például: árbóc, immunis, de a méhvel ezentúl úgy is írható lesz, hogy méhhel. A május 1-jén ezentúl lehet május 1-én, még egy példa, az e-mailt írhatjuk ímélnek is.

M. I.

Nemzetközi elismerés

Dr. Vass Vilmost, az MSZP Pedagógus Tagozatának elnökségi tagját a Szociáldemokrata Tanárok Nemzetközi Szövetségének (ISDUE) 2015. augusztus 3-ai kongresszusán a szövetség elnökének választották.

Gratuláció

Hegedűs József, a Pedagógusok Szakszervezete Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezet megyei elnökhelyettese 2015. június 4-én, pedagógusnapon az Apáczai Csere János-díjat vette át Balog Zoltán miniszter úrtól. A PSZ Győr-Moson-Sopron Megyei Szervezete nevében dr. Jáki Katalin megyei elnöknek a megye nevében megfogalmazott gratulációját a nyilvánosság elé tárjuk. Hegedűs József mindannyiunk gratulációját megérdemli!

Tanévet nyitott a PSZ Országos Vezetősége

Megtartotta tanévnitó ülését a Pedagógusok Szakszervezetének Országos Vezetősége (OV) Balatonföldváron. A szeptember 5–7-éig tartó tanácskozáson az OV megerősítette a Pedagógusok Szakszervezetének az általános iskola kilencedik évfolyamának bevezetéséről augusztus 31-én közleményben nyilvánosságra hozott véleményét. (A közleményt részletesen a 3. oldalon olvashatják.) Az OV megerősítette a PSZ-nek a tagság véleményén alapuló szakmai álláspontját, miszerint a Nemzeti Pedagógus Kar által kidolgozott és közzétett etikai kódex nem szükséges. Bevezetése törvényellenes is lenne, mert Magyarországon Alaptörvénye tartalmazza azt, hogy magatartási, viselkedési formákat csak jogszabályban lehet kihirdetni, a Nemzeti Pedagógus Kar pedig az Alaptörvény felsorolása szerint nincs benne abban a körben, amelyik jogszabályt alkothat. Mint ismert, a PSZ ez ügyben már tavasszal az Alkotmánybírósághoz fordult, a szervezet egyelőre várja a testület véleményét. Az OV megválasztotta a megyei fejlesztési tanácsokba delegált PSZ-tagokat, személyi ügyekről és a PSZ 2015/16-os munkatervéről tárgyalt. Az OV tagjai előadásokat hallgattak meg a közoktatás aktuális kérdéseiről, valamint konzultációt folytattak a köznevelési intézményekben dolgozókat érintő munkajogi kérdésekről.

Felhalmozott Klik-tartozások

Folyamatosan tárgyal a gázszolgáltatókkal az iskolákat fenntartó állami hivatal, a Klik, hogy megússza a befizetetlen számlák miatti tömeges kikapcsolásokat. A Kliknek országszerte vannak elmaradásai. Az Államkincstár adataiból kiderül, hogy a Klik adóssága májusban 11,9 milliárd, júniusban 9,6 milliárd forint volt. A kincstár közölte: „Ebből 4,6 milliárd a közüzemi tartozások összege, 2,3 milliárd 60 napon túli.” A Klik 2012-es megjelenésével vette át az önkormányzati iskolák fenntartását, azaz a szakmai irányítást, a pedagógusok munkáltatói jogát, a bérfizetést, emellett a 3 ezer főnél kisebb településeken a működtetést, így a rezsifizetést, a kis értékű eszközök beszerzését is. A nagyobb városok eldönthették, hogy átadják-e azt az államnak. Ha igen, akkor cserébe valamennyi pénzt be kell fizetniük évente az államkasszába. 2012-ben csaknem 230 település akart megválni a feladattól, sok azonban visszalépett, mert vagy nem tudta volna fizetni a megállapított hozzájárulást, vagy jóval többnek tartotta, mint amennyibe nekik kerül a működtetés. 85 kistelepülés volt, amely nem adta át az iskoláját. A Klik így jelenleg mintegy 2470 iskolát tart fenn, de hivatalos összesítés híján nem tudni, mennyit működtet. A többmilliárdos tartozást ráadásul a Klik úgy hozta össze, hogy esetenként az önkormányzatoktól több pénzt kér az iskolák működtetéséért, mint amennyit az önkormányzat költene, ha ő csinálna mindent.

Forrás: vs.hu

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A PSZ SZERINT NEURALGIKUS PONTOK TESZIK NEHÉZZÉ A TANÉVET

Galló Istvánné: így zavartalanul és megnyugtatóan közoktatási rendszert működtetni nem lehet!

Pedagógusköszöntéssel kívánt boldog új évet az oktatás minden szereplőjének *Galló Istvánné*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke tanévnyitó sajtótájékoztatóján, augusztus 31-én. Ám a nyugodt tanévkezdés lehetőségét hangsúlyozó kormányzati bizakodással ellentétben kijelentette, kérdés, hogy a 2015–2016-os tanév boldog lesz-e. Több olyan neuralgikus pontot sorolt fel, amelyek nem teszik majd könnyűvé ezt: a szakképzési rendszer átalakítását, a Klik működését és pénzügyi gondjait, az etikai kódexet, és az iskolaközpontok létrehozását, a kilenc évfolyamos iskola bevezetésének tervét. Elmondta a PSZ véleményét a bérén kívüli juttatásról is.

Röviden felidézte azokat a változásokat, amelyek a diákokat, szülőket érintik. Megemlítette a már mind a 12 évfolyamon működő mindennapos testnevelést, aminek a feltételei még mindig nem adottak, azt, hogy a negyedik, nyolcadik és tizenkettedik évfolyam kivételével a többiek már az új Nemzeti alaptanterv alapján készített kerettantervek szerint tanulnak. Ez azt jelenti, hogy a középiskolában tanulónak napi hét tanórájuk van, délután kettőig az iskolában vannak. „Hogyan és mikor étkeznek, és egyáltalán, hogyan tudnak a másnapi tanóráikra felkészülni” – kérdezte a PSZ elnöke. Megemlítette a só-, cukor- és zsírszegény ételeket hozó közétkeztetési rendelet szeptember 1-jei hatálybalépését, amiről majd csak ezután derül ki, hogy a menzán milyen sikert fog aratni, de fölvetette annak a kérdését is, hogy a nyersanyag-norma hogyan változik a jövőben, és ez hoz-e majd többletköltséget a szülőknél.

A legnagyobb változás

A szakképzés átalakítása hozza a legnagyobb változást az idei tanévben, ami igen komoly problémákat vet fel – mondta Galló Istvánné. Hozzátette, a Pedagógusok Szakszervezetének első perctől kezdve az volt a véleménye, hogy nem szabad a szakképzés rendszerét a köznevelés rendszeréből ilyen módon kiemelni. Az intézmények július 1-jével átkerültek a szakképzési centrumokba, de a végrehajtáshoz szükséges rendelet és a szervezeti-működési szabályzat – amely az intézmények zavartalan működését garantálná – még egyeztetési fázisban van. Ez azért aggasztó, mert a Klik működésére is évekig az volt a jellemző, hogy a feladat- és hatáskörök nem voltak tisztázottak az intézményvezetők és a járási-megyei tankerület-vezetők között, a rendezetlenség miatt pedig nem tudták,

hogy kinek miben van döntési kompetenciája, egy-egy döntésért kit fognak megszidni vagy megdicsérni. A szakképző centrumoknál most ugyanez a helyzet, pedig „azt gondoltuk, hogy a Klik működéséből levonják a tanulságokat, de úgy tűnik, hogy ez nem sikerül”. Komoly probléma az is, hogy az átkerült intézmények tagintézménnyé váltak, és a tagintézmény-vezetők egy évre kaptak csak megbízást. „Egy év múlva több mint 300 vezetői pályázatot fognak meghirdetni, amit mi teljesen feleslegesnek, ésszerűtlennek és szakmailag indokolatlannak tartunk”. Homály feddi azt is, hogy az intézmények NGM-nek való átadásával a Klik költségvetéséből mennyi pénzt vittek el, annak ellenére is, hogy tudjuk, maga a Klik milyen óriási pénzhiánnyal küzd.

Az anyagi gondoktól az iskolaközpontokig

„Kínos dolog pénzről beszélni” – folytatta a PSZ elnöke –, „de nem tudjuk, hogy mennyi pénz maradt a Kliknél, és abból az általa fenntartott intézmények hogyan fognak működni. Látjuk, hogy a Klik milyen anyagi gondokkal küzd, de tudunk a kifizetetlen számlák sokaságáról, az érettségi vizsgán részt vevő pedagógusok munkájáért való késve kifizetett bérekről, a késve kifizetett útiköltség-térítésekről is. Így zavartalanul és megnyugtatóan közoktatási rendszert működtetni nem lehet!”

Galló Istvánné szóba hozta azt is, hogy a tanévnyitó konferencián az államtitkár asszony iskolaközpontok létrehozásáról beszélt, de szóba került a kilenc évfolyamos általános iskola esetleges bevezetése is. Bővebb kifejtés híján azonban egy érdekvédelmi szervezet gondolkodásában óhatatlanul felmerül, nemcsak az általános iskola szerkezetéhez fognak hozzányúlani, hanem ennek

kapcsán radikális intézménybezárást is végre fognak hajtani. Gyanúra adott okot az is, hogy a szakmai tanévnyitón *Hanesz József*, a Klik elnöke arról tájékoztatta a jelenlévőket, hogy ma Magyarországon 1 300 000 férőhely van a Klik által fenntartott intézményekben, ám ehhez képest csak 750 000 tanuló. Az iskolaközpontok esetleges létrehozása talán azt vetíti előre, amire egy 2011-es kormányzati szakmai anyag is rámutatott: azoknak a kisiskoláknak a felső tagozatát, ahol nincs párhuzamos osztály, meg kívánják szüntetni. Erről konkrét számítások is voltak, 633 általános iskolát, mintegy 53 ezer tanulót érintett volna, és körülbelül 2800 pedagógust tett volna feleslegessé.

Alaptörvény-ellenes etikai kódexek

A pedagógus-társadalom kedélyét az etikai kódex eléggé felborzolta – folytatta a PSZ elnöke. Azt mondta, az etikai kódexszel kapcsolatban a Pedagógusok Szakszervezete már a tavasz folyamán az Alkotmánybírósághoz fordult, szakmai álláspontja pedig a www.pedagogusok.hu honlapon már megtalálható. Felhívta a sajtó figyelmét arra, hogy Magyarország alaptörvénye tartalmazza: magatartási, viselkedési formákat csak jogszabályban lehet kihirdetni, a Nemzeti Pedagógus Kar pedig az alaptörvény felsorolása szerint nincs benne abban a körben, amelyik jogszabályt alkothat. Zárójelben megjegyezte, 2012. január 1-jétől lépett hatályba az alaptörvény. Innentől kezdve azoknak az etikai kódexeknek a sorsa is megkérdőjelezhető, amelyeket különböző kamarák hoztak létre, hiszen az alaptörvénnyel ellentétben minden olyan kamarai, etikai kódex, amely viselkedési formákat ír elő.

(Folytatás a 4. oldalon)

A PSZ SZERINT NEURALGIKUS PONTOK TESZIK NEHÉZZÉ A TANÉVET

(Folytatás a 3. oldalról)

Csonka béren kívüli juttatás

Végül felsorolt néhány pozitívumot is, így szólt arról, hogy a pedagógusok bére minimális mértékben megint emelkedik szeptember 1-jétől, ez átlagosan 6–10 ezer forintos pluszt jelent a pedagógusok számára. Pozitív változás, hogy a Pedagógus I.-be kaptak besorolást azok a kollégák, akik az oktató-nevelő munkát segítik, és pedagógusvégzettségük van. Ugyanakkor a PSZ súlyos problémának tartja, hogy a rendszer nem ismeri el az oktató-nevelő munkát segítő, nem pedagógusvégzettségű kollégák diplomáit. Végül Hanesz József információjára hivatkozva kijelentette: a kormány, illetve a Klik és a Pedagógus Sztrájbizottság között létrejött megállapodás értelmében szeptember 15-én 25 ezer forintos béren felüli juttatást kapnak azok az oktató-nevelő munkát segítő kollégák, akik a Klikben dolgoznak. Ugyanakkor sajnálatosnak tartotta, hogy az önkormányzati fenntartású intézményekben dolgozókra ez a béren felüli juttatás nem vonatkozik.

A PSZ a nyár folyamán megkereste a polgármestereket, hogy adják meg ezt a bért dolgozóiknak, igen sok polgármester jelezte, hogy ők saját erőforrásból ezt megadják, többen pedig azt jelezték, hogy a szándék meglenne, de az önkormányzat anyagi lehetőségei ezt nem teszik lehetővé.

Köbe véssve, tizenegyszer módosítva

A köznevelés átalakítása kapcsán a PSZ elnöke néhány érdekességre is felhívta a sajtó figyelmét. Ezek egyike, hogy a köznevelési törvény elfogadása óta ezt a köbe vésett törvényt már 11-szer módosították. Megjegyezte, úgy látja, a köznevelés rendszerében kritikus hangok is megfogalmazódnak. Szemben például Hoffmann Rózsa államtitkár véleményével, aki szerint nem kell, hogy a szülő beszéljen abba, hogy mi történik az iskolában, hiszen nem szakember, nem ért hozzá, Balog Zoltán miniszter és Czunyiné dr. Bertalan Judit államtitkár asszony is azt hangsúlyozta a nemzeti tanévnitőn, hogy nagyon fontos a szülővel való párbeszéd. Balog Zoltán minisztertől is és Czunyiné Bertalan Judittól is hallottuk, hogy csökkenteni kell a tananyagot. Amikor az új Nemzeti alaptantervet, illetve a kerettantervet véleményezték a szakmai szervezetek és a szakszervezetek, már akkor erőteljesen hangsúlyozták, hogy a tananyag csökkentésére szükség van. S lám, most visszaköszön, hogy igen, szükséges ez a lépés. A Klik működésével kapcsolatban is úgy látja a PSZ, hogy közel sem tudta megoldani azokat a problémákat, amelyek miatt létrehozták – például az iskola büdjsége ne függjön a fenntartó önkormányzattól –, sőt szinte tovább növelte a problémákat. Ráadásul a Kliknél a központ helyett most már a megyékre testáltak egy csomó döntést. Ez is azt mu-

tatja, hogy az a központosítás, amit kitálatk, nem működött.

A PSZ a Klik anyagi kondícióiban sem látja azt a biztosítékot, hogy az intézmények megnyugtatóan és jól tudnának működni.

Legyen 18 év a tankötelezettség korhatára!

Végül felhívta a figyelmet arra, hogy a Pedagógusok Szakszervezete támogatja azt a népszavazási kezdeményezést, amelyik a 18 éves tankötelezettségi korhatár visszaállítását célozza meg. Mint Galló Istvánné megjegyezte, akkor, amikor a 16 éves tankötelezettségi korhatárt bevezették, sőt már azt megelőzően és azóta is a PSZ folyamatosan tiltakozott ellene, mert a tanulóknak a minél hosszabb ideig való iskolában tartását fontosnak tartja. Most ez a népszavazási kezdeményezés összecseng a Pedagógusok Szakszervezetének ezzel kapcsolatos szakmai álláspontjával.

A sajtótájékoztató végén kiosztották a PSZ közleményét (alább olvashatják) az általános iskola kilencedik évfolyamának a bevezetéséről.

Az elnök asszony megjegyezte: „Azt nem tudom, hogy milyen eredménnyel fog zárulni, az viszont biztos, hogy ha az a merev tantervi szabályozás marad, ami ma van, akkor majdnem teljesen mindegy, hogy nyolc vagy kilenc évfolyamos az általános iskola.”

M. I.

MILYEN FELTÉTELEKKEL TÁMOGATJA A PSZ AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK KILENCEDIK ÉVFOLYAMÁNAK BEVEZETÉSÉT?

A PSZ közleményét adott ki az általános iskola kilencedik évfolyamának bevezetéséről augusztus 31-én. Ebben a szervezet azt írja, támogatja az általános iskola kilencedik évfolyamának bevezetését, ha a kilencedik évfolyam többlet tanítási időt biztosít ahhoz, hogy minden tanuló megkapja a személyisége kibontakoztatásához szükséges felkészítést. Ám ez a változtatás nem érintheti a középfokú iskolák évfolyamainak a számát. Támogatásukhoz elvárják, hogy a kötelező tananyag radikális csökkentése mellett az alsó tagozat ideje egy évfolyammal megnőjön, és az első-ötödik évfolyamon a tanulóhoz igazodó, egyéni tanulási útvonalra épülő, készség-képesség fejlesztő nevelés és oktatás folyjon.

Támogatásuk feltétele az is, hogy a kilencedik évfolyam befe-

jezését megelőzően ne kerüljön sor tanulói szelekcióra, iskolatípusok szerinti szétválogatásra, legyen megválasztható, hogy az általános befejezése után a gyerek milyen iskolatípusban kívánja folytatni tanulmányait. Kikötik továbbá, hogy az általános iskolák alsó és felső tagozata továbbra is szerves egységet képezzen, egy iskola keretei között kerüljön megszervezésre. Támogatásuk feltétele végül, hogy az általános iskolák átszervezésére megfelelő szakmai előkészítés után, kellő idő biztosításával, a feltételek megteremtését követően kerüljön sor. Biztosítani kell a pedagógusok megfelelő felkészítését, a pedagógusképzés átalakítását, az általános iskolai helyiségek szükség szerinti bővítését, a feladatellátáshoz szükséges többletlétszámot és költségvetési forrásokat.

KÖLCSÖNKAPOTT GYEREKEK

A nemzeti tanévnyitón fordulni látszott a közoktatás szekere

Az idei nemzeti tanévnyitót a Borsod megyei Hejőkeresztúron tartották augusztus 30-án. Az elhangzott beszédekből azt lehetett kiérezni, mintha a közelmúlt oktatási elveitől szép lassan elfordulna a hivatalos oktatáspolitikai. A IV. Béla Általános Iskolában rendezett ünnepségen **Balog Zoltán**, az Emmi minisztere arról beszélt, az iskolák csak „kölcsonkapják” a szülőktől a gyerekeket, és hogy a szülőket a jelenleginél jobban be kell vonni abba a párbeszédbe, amely arról szól, hogy milyen legyen, hogyan változzon a magyar iskola, az iskolarendszer.

Balog Zoltán azt is bejelentette, hogy hamarosan új köznevelési portál indul, amelyen a szülők kifejezhetik a véleményüket az iskoláról, az oktatásról. Megjegyezte, sok olyan kérdés van, amit érdemes megvitatni, ilyen például, hogy „mikor kezdődjön, mikor végződjön a nyári szünet”, vagy hogy azoknak a gyerekeknek, akik nem tudnak táborba menni, mit kínáljon az iskola. Fontos kérdés lehet az is, hogy a kis falvakban hány gyereknek érdemes fenntartani az iskolát, illetve az alsó tagozatot, mi legyen a tantervben, mennyi legyen a tananyag, kell-e a mindennapos éneklés.

A miniszter kitért a pedagógus-életpályára hozta változásokra is, megjegyezte, az emelés automatikus, 2017-ig 40 százalékkal nő a pedagógusok bére. Mindez azonban nemcsak a fizetésemelésről szól, hanem arról is, hogy egységes rendszerben, „a minőséget ellenőrizve lehet majd tanítani”. Kijelentette, a nemzeti köznevelési

rendszerben két célt határoztak meg, a versenyképes tudást, hogy mindenki képességének megfelelő képzéshez jusson, valamint azt, hogy „fejlesszük és megerősítsük a gyermekek választási képességét”. Hangsúlyozta: az iskoláknak biztonságot kell nyújtaniuk a gyerekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak is. „Az iskola sikerét sok mindenben le lehet mérni, de az igazi siker mégiscsak a családokkal összefogva megtanítani a gyermeket arra, hogy biztos alapokra építkezve tudjon örömmel, szabadon, megelégedéssel és felelősségteljesen élni és alkotni az élet bármely területén.”

Czúnyiné Bertalan Judit köznevelésért felelős államtitkár elmondta, hogy kedden 1 millió 200 ezer általános és középiskolás diák kezdi meg a 2015–2016-os tanévet, 100 ezren közülük először lépik át az iskola kapuit. Vezérfonalként **Szentgyörgyi Albert** szavait idézte: „A szellemi éhség, az a fontos, az megmarad az egész életre.” Kijelen-

tette, aki tudást kap, az lehetőséget kap, a jó iskola pedig lehetőséget kínál. Beszélt a meglevő problémákról is, mint például a korai iskolaelhagyás, a természettudományos kompetenciákban való lemaradásunk. Megjegyezte, a jövő feladata, hogy a szülőkkel, pedagógusokkal párbeszédet kezdjenek arról, az iskolához hogyan adjuk hozzá közösen mindazt, amitől a gyerekek a mai világban jól teljesítenek majd, és a magyar iskola is hú maradhat ezeréves múltjához is.

Az ünnepségen kiemelkedő tevékenysége elismeréseként nyolc pedagógus kapta meg a Trefort Ágoston-díjat.

Magyarország további gazdasági fejlődése nem képzelhető el egy eddiginél sokkal magasabb színvonalú szakképzési rendszer nélkül – mondta **Varga Mihály** nemzetgazdasági miniszter Péccsett, az országos szakképzési és felnőttképzési tanévnyitón.

M. I.

A DR. ÁMBÉDKARBAN TANULHATNÁNAK A MIGRÁNS GYEREKEK

– Mi nagyon szívesen fogadnánk gimnazistakorú menekült gyerekeket az iskolánkban, többet is, még a kollégiumi elhelyezését is meg tudnánk oldani – mondta **Derdák Tibor**, a Dzsaj Bhím közösség által fenntartott Dr. Ámbédkar Iskola igazgatója. A nemzeti tanévnyitón került mindez szóba, amíg az ünnepség kezdetére vártunk, és arról panaszkodtam neki, milyen nehéz is megszerezni az engedélyt arra, hogy interjút készíthessek a Pedagógusok Lapjának a Károlyi István Gyermekközpontban tartózkodó migráns gyerekekről. Ismeretségünk régről datálódik, hisz már a Baranya megyei Alsószentmártonban tanúja voltam, később a Borsod megyei Sajókazán láttam, tantestületével milyen kiváló és emberfeletti munkát végeznek azért, hogy a hátrányos helyzetű falvakban felnövekvő ifjúság kitörhessen a szegénység, a megalázottság és a jövőtlenség csapdájából.

– Sajókazán és Alsózsoltán is tudnánk a migráns gyerekeket fogadni – mondja **Derdák Tibor** –, és mivel épp most volt nálunk három hónapig az indiai szerzetes **Phra Khantiko Bhikku**, még csak nyelvi nehézségek sem lennének, mivel a pakisztáni urdu nyelv nagyon hasonlít a hindihez.

– **Az iskoláikban most hány tanuló van?**
– Olyan kétszáz körüli a létszámunk, ebből 50-en estisek.
– **Nehéz utat jártak be, sokáig gyanakvással tekintettek a munkájukra...**

– Mára elültek a gyanakvások, elfogadnak minket, még ha nem is vagyunk hivatalosan elfogadott egyház iskolája. Az eredmények önmagukért beszélnek – néz rám mosolyogva –, végül is hét tanév már mögöttünk van. Kezdetben felnőttek jöttek az általánost befejezni, most már sokan érettségiznek az itt tanulók.

– **Továbbtanulóik is vannak?**
– Egy nálunk érettségizett fizikussal, több csecsemőgondozóval és rendőrrel is büszkélkedhetünk.

– **Mi a jövő?**

– A jövő? Nyitunk a szakoktatás, ezen belül a mezőgazdálkodás felé. Sok diákunk szeretne ezzel foglalkozni. Jelenleg 16 hektár földet bérlünk, szeretnénk még néhányat megvenni. Tartanánk kecskét is, most még ugyan kisebb a nyáj, de a célunk, hogy legalább 100-200 legyen belőlük, akkor jöhetne a sajtókészítés, tartanánk szárnyasokat, lenne tojás...

– **Miért pont a mezőgazdálkodás?**

– Azok a falusiak, akik annak idején bányásznak jöttek az északi iparvidékre, hadd tanuljanak bele. Mert, ahogy mondani szokás, „nem szoktak bele a szántásba”, bánya pedig nincs, és nem is lesz!

– **Az indiaiakkal most is kapcsolatban állnak?**

– Folyamatos a kapcsolatunk az indiai városokban élő dalitokkal (elnyomottakkal). A nyelvük hasonlít a cigány nyelvhez, a számok, a testrészek, az alapvető igék hasonlóak. **Phra Khantiko Bhikku** szerzetes is ennek a kapcsolattartásnak a jegyében volt nálunk. A három hónap alatt ő is megtanult egy kicsit magyarul...

Millei Ilona

MI TÖRTÉNT A PSZ XXIV. KONGRESSZUSÁN?

A PSZ XXIV. Kongresszusa 2015. július 3-án és 4-én tartotta ülését Szolnokon. A küldöttek elfogadták az Elnökség éves beszámolóját a 2014–2015. tanévben végzett munkáról, valamint az Országos Számvizsgáló Bizottság és az Etikai Bizottság tájékoztatóját. A kongresszus a polgári törvénykönyv társadalmi szervezetekre vonatkozó előírásai szerint módosította a szervezet Alapszabályát, továbbá tárgyalta a PSZ szövetségpolitikáját, és feladatokat határozott meg az Ügyvivő Testület és az Országos Vezetőség számára. Személyi kérdésekben is született döntés: *Tarnay Attilát*, a PSZ Csongrád Megyei Szervezet elnökét a PSZ második alelnökévé választották. A kongresszus második napján a küldöttek a köznevelési rendszer működésének legfeszítőbb gondjairól tanácskoztak. A kétnapos ülés egy záródokumentum elfogadásával fejeződött be, amely alább olvasható.

A PSZ XXIV. Kongresszusának állásfoglalása a köznevelés aktuális kérdéseiről

I.

A Pedagógusok Szakszervezetének Kongresszusa – áttekintve és értékelve a köznevelés jelenlegi helyzetét – rámutat arra, hogy az e területen bevezetett változások nem szolgálják az ország fenntartható fejlődését, nincsenek összhangban az Európai Unió ajánlásaival, nem szolgálják az esélyteremtés céljait. E következtetések az alábbiakra vezethetők vissza:

A köznevelés terén nem érvényesül a feladatmegosztás (szubszidiaritás) elve. Az állam valamennyi kérdésben korlátlan döntési, intézkedési jogosultsággal rendelkezik, anélkül, hogy egyeztetési kötelezettség terhelné. A köznevelés rendszerében az állam által fenntartott intézmények elvesztették szakmai, gazdasági, munkajogi önállóságukat.

A kötelező kerettanterv bevezetése, a tanfelügyelet rendszerének visszaállítása, a tankönyvpiac megszüntetése a tanítás szabadságának felszámolását jelenti.

A tankötelezettség idejének csökkentése hozzájárul ahhoz, hogy növekedjen azoknak a száma, akik iskolai végzettség, szakképesítés hiányában hagyják el a köznevelés rendszerét. Ezt a tendenciát erősítik a hídprogramok. A többcélú intézmények megszüntetése, a szakképzés rendszerének kiemelése az állami intézményfenntartó keretei közül megnehezíti az intézmények szakmai együttműködését, a tanulói iskolaváltást.

Az érettségihez jutás lehetőségének tervbe vett csökkentése, a gimnáziumi férőhelyek felszámolása, az eltérő jogokat biztosító érettségik bevezetése a tanulás szabadságának korlátozását jelenti.

A szakképzés átalakítása nem jelent valódi reformot. E reform elsődleges célja a gazdaság napi igényeinek kielégítése, és nem a munkaerőpiacon jól érvényesülni tudó, érettségizett szakemberek számának a növelése.

A Nemzeti Pedagógus Kar kötelező tag-sága, a kötelező Pedagógus etikai kódex, a tanfelügyelet visszaállítása megalázó helyzetbe hozza az állami és önkormányzati

intézmények pedagógusait. A bonyolult, áttekinthetetlen minősítési rendszer összekapcsolva az életpályamoddellel nem szolgálja a nevelő- és oktatómunka minőségének javítását, nem ösztönöz új ismeretek elsajátítására, nem ismeri el a nagyobb tudást, a többletteljesítményt.

A pedagógusbér kiszámításának elszakítása a minimálbértől és hozzárendelése a mindenkori éves költségvetés által meghatározott illetményalaphoz az érintetteknek tett kormányzati ígéretek súlyos megszegését jelenti: ezzel a megoldással évekig azonos szinten lehet tartani az illetményalapot. A közalkalmazotti bértábla emelésének többéves elmaradása kilátástalan helyzetbe hozta mindazokat, akik nem tartoznak az életpályamoddellel hatálya alá. Az ennek következtében kialakult bérfeszültség rontja az intézményekben dolgozók munkakapcsolatát.

II.

A Pedagógusok Szakszervezetének Kongresszusa mindezekre tekintettel a következő állásfoglalást fogadja el:

1. Egyetért azzal, hogy következetesen fel kell lépni a munkavállalókat érintő hátrányos törvénykezések ellen. Támogatja, hogy a Pedagógusok Szakszervezete részt vegyen a bértárgyalásokban, és a közszféra más szakszervezeteivel összefogva minden lehetséges eszközt igénybe vegyen a közalkalmazotti bértábla és a pótlékalap emelése érdekében.

Fontosnak tartja, hogy a Klik és a Pedagógusok Szakszervezete által aláírt Kollektív Szerződés hatálya kiterjedjen a szakképző intézményekre, illetve, hogy a Kollektív Szerződésben foglaltakat minden érintett megismerje és megtartsa.

2. Elutasítja, hogy a köznevelés intézményeiben közfoglalkoztatás keretében oldják meg a feladatokat.

3. Fontosnak tartja, hogy a köznevelési rendszerében minden további átalakításra csak széles körű szakmai egyeztetés és a lehetséges konszenzus elfogadása után kerüljön sor, megfelelő időt hagyva az új megoldás bevezetésére. A Pedagógusok Szakszervezete csak olyan változ

sokat támogat, amelyek a tanítás szabadsága és a tanulás szabadsága jogának helyreállítását szolgálják.

4. Leszögezi, hogy az intézményrendszer átalakítása nem szolgálhat alapul csoportos létszámleépítéshez. Az államnak garantálnia kell az általa fenntartott és az önkormányzati fenntartásban lévő intézmények biztonságos működéséhez és fejlesztéséhez szükséges feltételeket.

5. Elismeri a Pedagógus Sztrájkbizottság eredményeit, a Kormánnyal kötött megállapodásban foglaltakat. Szükségesnek tartja a megállapodásban foglalt következetes és maradéktalan megtartását.

6. Sajnálatosnak tartja, hogy a pedagógusok jelentős része nem ismeri fel: a szakszervezeti tagság védelmet nyújt a hatalommal szemben. Hív ezért mindenkit a PSZ-be, akik a köznevelésben, a gyermekvédelemben dolgoznak. Felszólítja a Pedagógusok Szakszervezete választott tisztségviselőit, tekintsék elsődleges feladatuknak a tagtoborzást.

III.

A Pedagógusok Szakszervezetének Kongresszusa a Kormányzat tudomására hozza, hogy – elsősorban a gyermekek és a tanulók érdekében – fontosnak tartja a munkabéke megőrzését. Ezért támogatja a Pedagógusok Sztrájkbizottsága által folytatott tárgyalásokat.

Leszögezi azonban, hogy ez az együttműködés csak addig tarthat, ameddig a Kormány megtartja az általa aláírt megállapodásban foglaltakat. Felkéri a Pedagógusok Szakszervezetének elnökét, vegyen részt a Pedagógusok Sztrájkbizottsága munkájában.

Ennek keretei között kérje számon a Kormánnyal kötött megállapodásban foglaltak végrehajtását. Indokolt esetben szervezze meg a nyomásgyakorlás szükséges és jogszerű formájának végrehajtását.

Szolnok, 2015. július 4.

Pedagógusok Szakszervezete
XXIV. Kongresszusa

A CÉL AZ ESÉLYTEREMTÉS

Az iskolák számára érdemi támogatórendszert akarnak létrehozni

Mintegy 15 tanévnyitó konferencia előzi meg a mostani, 2015–2016-os tanévet. A legelső augusztus 24-én tartották a Lurdy Házban Budapesten. A résztvevők többek között a köznevelés megerősítésének és megújításának lehetőségeiről, az Oktatási Hivatal új szervezeti felépítéséről, feladatbővüléséről, a Klik változó szerepéről az állami intézményfenntartásban, a Budapesti Pedagógiai Oktatási Központról hallgathattak előadást.

Elvégezték az oktatási háttérintézmények megerősítését, profiltisztítását, ennek részeként megalakították a pedagógiai oktatási központokat tavasszal, a nyár elején, ezek az Oktatási Hivatal feladatkörébe kerültek, és mostanra egységes hálózat alakult ki – kezdte előadását *Czunyiné Bertalan Judit*. Hozzátette: a központok létrehozásával az a cél, hogy érdemi támogatórendszer álljon az iskolák rendelkezésére.

Az iskolának egyszerre kell betöltenie a hátránykompenzáció, az esélyteremtés és a versenyképes tudás átadásának feladatát, jelentette ki a köznevelési államtitkár. Szavaiból kiderült, a problémát a minél korábbra kiterjesztett szakmai tanácsadással, korai fejlesztéssel, a hároméves kortól kötelező óvodáztatással lehet oldani. Elmondta, egy OECD-felmérés szerint a magyar iskolarendszer más országokhoz képest csak kevésbé képes csökkenteni a hátrányokat, és túl nagy mértékű a lemorzsolódás. A hátrányos helyzetű családok gyermekei számára különösen fontos, hogy mire iskolába érnek, megtanulják a sikeres tanuláshoz szükséges, alapvető kompetenciákat. Ezzel csökkenthető később a végzettség nélküli lemorzsolódás aránya az iskolákban. Az óvoda esélyteremtő szerepének növelésére 1,3 milliárd forint lesz az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programban (EFOP).

Az elkövetkező időszak feladatai közül az intézményrendszer, a módszertan és a tartalom fejlesztését emelte ki. Kitért az oktatási anyakönyv létrehozására, amely az adatok áttekinthetőségét segíti. Az iskolaközpontokkal nem egy iskolatípus jön majd létre, hanem a hátránykompenzációt, a tanulók eredményes oktatását, a fejlesztést segítik, s ezek alkalmasak lehetnek majd tartalmas nyári programok megtartására is. A köznevelési államtitkár beszámolt a még az ősszel induló Nemzeti Köznevelési Portálról, amelynek célja a kapcsolat kialakítása és a tartalom megosztása az iskolák és a pedagógusokkal. Hozzátette, a tartalmi megerősítésre a kilenc évfolyamos iskola az egyik lehetséges jó válasz,

aminek társadalmi vitáját a szakmai egyeztetések után „megnyitják”.

Az államtitkár beszélt arról, hogy a köznevelési intézmények korszerűsítése és az informatikai fejlesztés mellett a művészetoktatás, a mérés-értékelés, a pedagógiai szakszolgálat fejlesztését célzó pályázatok kiírását tervezik, és hogy meg kell erősíteni a természettudományos oktatást, mert már ebben is a magyar diákok teljesítményének romlását mutatják a nemzetközi összehasonlító vizsgálatok. Czunyiné arról is beszélt, hogy tovább fejlesztik a digitális tankönyveket és a diákok digitális eszköz-tudását.

Maruzsa Zoltán, az Oktatási Hivatal (OH) megbízott elnöke azt mondta: az átalakításokkal összefüggésben elvárás a szakmai párhuzamosságok megszüntetése, az intézményi, szakmai profilok tisztítása és a minőségi szolgáltatások biztosítása. Fontosnak nevezte, hogy a köznevelési és a felsőoktatási szereplők az igényeiknek megfelelő segítséget kaphassanak. Ismertetése szerint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól (Klik) a pedagógiai szakmai szolgáltatások, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetből a tantárgygondozói, nemzetiségi köznevelési feladatok, a közösségi szolgáltatásokat érintő területek kerülnek át. December 31-ével az Educatio Kft. beolvad az Oktatási Hivatalba. A pedagógusok minősítési eljárása, a mérések szervezése a kormányhivataloktól szintén átkerül az OH-hoz – sorolta, és kitért arra is: 14 regionális pedagógiai oktatási központ kezdte meg munkáját önálló szervezeti egységként.

Közölte: az országos pedagógiai szakmai szolgáltatásokat felmérték, és azt tapasztalták, hogy főként a szaktanácsadásra, a tantárgygondozásra mutatkozó igény.

A felsőoktatás területén ide kerül a Diplomás Pályakövetési Rendszer, feladatuk lesz a magyar állami ösztöndíjas képzés feltételei teljesítésének nyilvántartása, és teljes egészében átvészlik a felvételi informatikai, szakmai feladatait.

Hanesz József, a Klik elnöke közölte: fenntartásukban 2200 intézmény működik, a feladatellátási helyek száma 5147. Júliustól a szakképzés leválásával 300 intézmény került el a Kliktől. Az intézményi férőhelyek száma 1,3 millió, a beiratkozó elsőfősök száma 74 121, 4 ezerrel kevesebb, mint tavaly. Az intézményekben több mint 748 ezer diák tanul. A pedagógusok száma több mint 95 ezer, a szakképzéssel mintegy 25 ezren távoztak, a technikai dolgozók száma pedig mintegy 50 százalékkal csökkent. A kormánytisztviselők 368-cal lettek kevesebben.

Célként jelölte meg a tervezhető és tervszerű működés megvalósítását, ami az intézmények működését biztonságossá teszi. A költségvetésükről szólva elmondta: mintegy 500 milliárdból gazdálkodhatnak, de a feladatokkal forrásokat is adtak át.

A kiadások több mint 90 százaléka személyi juttatás – jelezte, hozzátéve: a rendelkezésre álló forrást, ha okosan költik el, akkor a büdzsében baj nem lehet. Közölte, a működésük biztosított lesz, ugyanakkor azt gazdaságosabban kell megvalósítaniuk. Kitért arra is: az átszervezésekkel a Klik központi létszáma 50 százalékkal csökken. Ennek oka, hogy a központban stratégiai döntéseknek kell születniük, a „megtakarított” létszámot a megyeközponti és a területi tankerületek fogják megkapni. Sokkal erősebb megyei és járási központ a cél – közölte. Megerősítette: az intézmények működését, gazdálkodását segítő kincstári kártya bevezetését tervezik.

Lánczky Edit, a Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ vezetője beszámolt az intézmény felépítéséről, feladatairól. Mint mondta, jogszabályban előírt feladatuk a pedagógiai értékelés, szaktanácsadás, tantárgygondozás, tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása, pedagógiai tájékoztatás, tanügy-igazgatási szolgáltatás, a pedagógusok képzésének, önképzésének segítése, a tanulók tájékoztatása. Megjegyezte, a mesterpedagógusok egy napjára a POK igényt tart.

Szüdi János

PEDAGÓGUSOK A NEMZETI PEDAGÓGUS KAR ÉS ETIKAI KÓDEXE FOGSÁGÁBAN

Szüdi János alábbi cikke részlet a szerző hosszabb tanulmányából. Abban szemléletes példákat, további tudnivalókat találnak. Az írás eredeti változata a www.drszudi.hu honlapon olvasható.

A Nemzeti Pedagógus Kar

A köznevelésről szóló törvény szerint a Nemzeti Pedagógus Kar önkormányzattal rendelkező köztestület. A Nemzeti Pedagógus Kar tagjai: az állami és az önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személyek. A Nemzeti Pedagógus Kar megalakításához a tagoknak nem sok köze volt. A kar megalakításával, a területi küldöttgyűlések tagjainak megválasztásával, az Országos Küldöttgyűlés alakuló ülésének előkészítésével és lebonyolításával, továbbá a kar tisztségviselőinek és bizottságainak megválasztásával összefüggő feladatok ellátására háromtagú előkészítő bizottság alakult, amelynek tagjait és elnökét az oktatásért felelős miniszter jelölte ki. A kar Országos Küldöttgyűlésének alakuló ülését az oktatásért felelős miniszter hívta össze.

Az etikai kódex alkalmazásának elrendelése

A nemzeti köznevelésről szóló törvény december végén kihirdetett, sokadik módosítása még fel nem mérhető módon megváltoztatta a köznevelés intézményeiben foglalkoztatottak helyzetét. Akként rendelkezett ugyanis, hogy az állami és az önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben a Nemzeti Pedagógus Kar által elfogadott etikai kódex alkalmazása kötelező. E szabályozáson túl azonban elrendelte azt is, hogy a magán köznevelési intézmény fenntartója a Nemzeti Pedagógus Kar által elfogadott etikai kódex általános etikai alapelveinek figyelembevételével alkossa meg az általa fenntartott köznevelési intézményekben foglalkoztatott pedagógusokra vonatkozó intézményi etikai kódexet. Az egyházi köznevelési intézmények ajánlásként veszik figyelembe a Nemzeti Pedagógus Kar által elfogadott etikai kódex alapelveit. E rendelkezések két nap alatt, 2015. január 1-jén hatályba is léptek, annak ellenére, hogy az etikai kódex kiadására 2015. május közepéig nem került sor. Ily módon e rendelkezések valóságos tartalommal való megtöltése még nem lehetséges.

A Nemzeti Pedagógus Kar szerepe a pedagógushivatás gyakorlásában

Egy adott szakmai terület etikai kódexe szerepének megítélésénél nem mellőzhető kérdés annak tisztázása, hogy annak a köztestületnek, amelyik kiadja a kódexet, milyen be-

folýása lehet arra a területre, amelynek közügyeiben való közreműködésre létrehozták. A Nemzeti Pedagógus Kar szerepének megítélése a köznevelés területén nem egyszerű kérdés. Következik ez abból, hogy nem a pedagógusok teljes körét fogja át. Ráadásul a Nemzeti Pedagógus Kar létének a célját nem határozza meg a törvényszöveg. Sőt még az indokolásból sem tűnik ki rendeltetése.

A karnak nincs érdemi befolyása!

Szó nincs a szakmai ügyek önálló viteléről, például a pedagógusminősítési eljárás lefolytatásáról vagy a szakmai ellenőrzés megszervezéséről. Azok a közfeladatok, amelyekre a Nemzeti Pedagógus Kart létrehozták, érdemi befolyást nem biztosítanak a döntéshozatali eljárásokban, a pedagógushivatás gyakorlásában. Nem mellékesen a Nemzeti Pedagógus Kar olyan szoros szálakkal kötődik az állami rendszerhez, amely miatt erősen megkérdőjelezhető, hogy be tud-e tölteni bármilyen szerepet az állammal szemben. A Nemzeti Pedagógus Kar megalakításának teljes folyamata az állam irányítása alatt állt, a létrejött szervezet minden idegszállával hozzákapszolóódik az állam hivatali rendszeréhez.

A Nemzeti Pedagógus Kar kényszertagságának alkotmányossága

Az Alkotmánybíróság iránymutatásai a köznevelés terén joggal vetik fel a kötelező tagság és az etikai szabályok megalkotásának szükségességét. A pedagógusfoglalkoztatás szabályai rendezettek a köznevelésről szóló törvényben és végrehajtási rendeleteiben. Ehhez kapcsolódóan szabályozott a pedagógus munkájának ellenőrzése, a pedagógus munkájának minősítési eljárások keretében történő megmérettetése. E szabályok nem utalnak az etikai kódexre, és nem utalnak az etikai szabályok megtartásának kötelezettségére, illetve az etikai normák megtartásának ellenőrzésére. A köznevelés rendszerének működését, a pedagógus-munkavégzés színvonalát a jogszabályok és azok megtartásának ellenőrzése garantálják.

A köznevelési intézményben pedagógiai-szakmai, törvényességi és hatósági ellenőrzés folyhat, működik a szakfelügyelet. A köznevelési intézmény vezetője felel az intézmény szakszerű és törvényes működéséért. A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel a pedagógiai munkáért. Az oktatásért felelős

miniszter gondoskodik a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai munka országos, térségi, megyei, fővárosi szintű szakmai ellenőrzéséről. Az oktatásért felelős miniszter országos és térségi szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai méréseket, átvilágításokat, elemzéseket készíttetését rendelheti el, továbbá felkérheti a fenntartót, hogy a fenntartásában lévő nevelési-oktatási intézményben végeztesse törvényességi, szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai mérést, átvilágítást, elemzést, és ennek eredményéről tájékoztassa. Ha a fenntartó a felkérésnek nem tesz eleget, az oktatásért felelős miniszter intézkedésére az Oktatási Hivatal jár el. Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzést az Oktatási Hivatal szervezi. Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés célja a pedagógusok munkájának külső, egységes kritériumok szerinti ellenőrzése és értékelése a minőség javítása érdekében. Az ellenőrzés kiterjed fenntartótól függetlenül minden köznevelési intézményre.

Az etikai kódex mint kötelező norma

A Nemzeti Pedagógus Kar etikai kódexének tartalmáról a köznevelésről szóló törvény nem tartalmaz rendelkezéseket. Abból annyi állapítható meg, hogy a kar etikai kódexe általános etikai alapelvekből, valamint részletes etikai és eljárási szabályokból áll. Az oktatásért felelős miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy rendeletben határozza meg az etikai eljárás főbb szabályait.

A kötelező magatartási szabályok

Az etikai kódex elhelyezése a jogrendben nem egyszerű feladat. Ennek indoka, hogy az Alaptörvény szerint általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben előírt jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.

A jogszabályok mellett léteznek olyan más normák is, amelyek arra hivatottak, hogy meghatározott ágazatban irányt mutassanak az ott foglalkoztatottaknak a munkavégzés során elvárható magatartásra. A Munka törvénykönyve alkalmazásában munkaviszonyra vonatkozó szabály a jogszabály, a kollektív szerződés, az üzemi megállapodás, illetőleg a kollektív munkaügyi vita keretében az egyeztetőbizottság által kiadott kötelező határozat.

(Folytatás a 9. oldalon)

PEDAGÓGUSOK A NEMZETI PEDAGÓGUS KAR ÉS ETIKAI KÓDEXE FOGSÁGÁBAN

(Folytatás a 8. oldalról)

Etikai kódex nem található e felsorolásban. A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 2. §-a hasonló módon szabályoz, mint a Munka törvénykönyve: a közalkalmazotti jogviszonnyal összefüggő kérdéseket törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet, továbbá kollektív szerződés és közalkalmazotti szabályzat rendezi.

A köztisztület által kiadott etikai kódex nem tekinthető jogszabálynak, ebből következően általánosan kötelező magatartási szabályt nem állapíthat meg, és érvényre juttatása érdekében kényszer alkalmazására az állam jogosult. Nem áll az etikai kódex mögött olyan megállapodás – a munkaadók és a munkát végzők között –, amely alá támasztja a kollektív szerződésben foglaltakat.

Az etikai vétség

A köznevelésről szóló törvény szerint az követ el etikai vétséget, aki az etikai kódex, valamint a kar Alapszabályának rendelkezéseit megszegi. Lényeges, hogy milyen kötelezettségeket állapítanak meg ezek a dokumentumok, mennyire emelik be a szabályozási körükbe a jogszabályban megállapított kötelezettségeket, mennyire helyezik „védelem alá” a Nemzeti Pedagógus Kar érdekeit. A köznevelésről szóló törvény „védelem alá” helyezi a kart érintő információkat. A kar tagja olyan tény, információt, megoldást vagy adatot, amelyet a kar érdekei, illetve működése, valamint a közszolgálat érdekei, illetve működése védelmében kifejezetten bizalmasan vagy minősített adatként való kezelésre történő utalással hozott a tudomására, semmilyen módon nem hozhatja nyilvánosságra, és azt az e törvényben meghatározott célok elérésén kívüli tevékenységében semmilyen módon nem használhatja fel. A kar tagja a tevékenysége során tudomására jutott információkat csak a kar jogos érdekeinek, működésének, a közszolgálat érdekeinek, működésének veszélyeztetése, valamint a személyhez fűződő jogok megsértése nélkül hozhatja nyilvánosságra.

Az etikai eljárás

Az etikai eljárást az etikai vétség gyanújáról való tudomásszerzés esetén hivatalból kell megindítani. Az etikai eljárás megindításáról az eljárás megindításával egyidejűleg írásban értesíteni kell az eljárás alá vont tagot, valamint – ha az eljárás panaszbejelentés

alapján indult – a panaszost is. Az etikai eljárás csak az eljárás alá vont pedagógus kérésére vagy egyetértésével lehet nyilvános. Nem kell az eljárást megindítani, ha a Területi Etikai Bizottság megállapítja, hogy a bejelentés megalapozatlan. A tudomásszerzés lehetséges módja a bejelentés, amely származhat a szülőktől, a tanulóktól, a kollégától, a munkáltatótól, bárkitől. [Nkt. 63J. § (3) bek.]

Az eljárás alá vonhatók köre

Etikai eljárás csak a Nemzeti Pedagógus Kar tagjai ellen indítható. Ebből az következik, hogy a nem állami, nem önkormányzati intézményekben dolgozó pedagógusokra az etikai kódexben foglaltak nem alkalmazhatók.

Eljárás a munkáltatónál bekövetkező jogsértés esetén

Etikai eljárás lefolytatására, intézkedés meghozatalára a munkáltató nem jogosult. A munkáltató etikai eljárást kezdeményezhet, ha a nála foglalkoztatott pedagógus a megítélése szerint etikai vétséget követett el.

Intézkedési lehetőség etikai vétség esetén

Az etikai vétséget elkövető taggal szemben az etikai eljárást lefolytató testület a következő intézkedéseket hozhatja:

- figyelmeztetés,
- a kar által biztosított kedvezmény, juttatás, jogosultság korlátozása, megvonása legfeljebb öt évre,
- a karban betöltött tisztségtől való megfosztás legfeljebb öt évre.

A jogorvoslat lehetősége

A Területi Etikai Bizottság határozatával szemben a fellebbezést az Országos Etikai Bizottsághoz kell benyújtani az elsőfokú határozat kézhezvételét követő 15 napon belül. A fellebbezés alapján az Országos Etikai Bizottság folytatja le a másodfokú eljárást. Az Országos Etikai Bizottság döntése ellen a határozat kézhezvételét követő 15 napon belül a munkahely székhelye szerint illetékes bírósághoz lehet fordulni.

A munkáltató értesítése

Az etikai eljárás eredményéről az eljárás jogerős befejezését követően a Területi Etikai Bizottság a határozat megküldésével

tájékoztatja a munkáltatót. Ha a közalkalmazott bírósághoz fordult, a határozatot a munkáltató részére a bírósági eljárás jogerős befejezését követően lehet megküldeni. A munkáltató nem előzheti meg az eljárás befejezését. A munkáltató a közalkalmazott jogsértő magatartására csak a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésével „reagálhat”. A közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére azonban csak a közalkalmazotti törvényben meghatározott esetekben kerülhet sor. A közalkalmazotti jogviszony felmentéssel történő megszüntetése jöhet számításba. Ha az alkalmazatlanság a közalkalmazott munkavégzésével vagy magatartásával függ össze, a felmentés előtt lehetőséget kell adni számára a vele szemben felhozott kifogások elleni védekezésre, kivéve, ha az eset összes körülményeiből következően ez a munkáltatótól nem várható el.

Eljárás a munkaviszonyban, polgári jogviszonyban foglalkoztatottak esetében

A Nemzeti Pedagógus Karra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók azokra, akik pedagógusként munkaviszony keretében vagy polgári jogviszony keretében végzik a munkájukat. A magán köznevelési intézmény fenntartója a kar által elfogadott etikai kódex általános etikai alapelveinek figyelembevételével megalkotja az általa fenntartott köznevelési intézményekben foglalkoztatott pedagógusokra vonatkozó intézményi etikai kódexet. A fenntartó azonban nem munkáltató, és az intézmény vezetőjén kívül nem a munkáltatói jog gyakorlója. Ezért csak az intézmény vezetőjét tudja utasítani, hogy mint a pedagógusok munkáltatói jogának a gyakorlója utasítással adja ki az általa megalkotott etikai kódexet. Az etikai kódex megszegése lehet a munkaviszony megszüntetésének az indoka.

Az egyházi köznevelési intézmény ajánlásként veszi figyelembe a kar által elfogadott etikai kódex alapelveit. A munkáltatónak ajánlásként kell kiadnia azokat a szabályokat, amelyek megtartását fontosnak tartja.

Az óraadó tanár foglalkoztatására a megbízási szerződés szabályait kell alkalmazni. A megbízási szerződésben kell előírni az etikai kódexben foglaltak megtartásának kötelezettségét, illetve azt, hogy meg nem tartásuk szerződésszegésnek minősül.

(Folytatás a 10. oldalon)

Pedagógusok az NPK és etikai kódexe fogságában

(Folytatás a 9. oldalról)

Összezés

A Nemzeti Pedagógus Kar nem szakmai kamara. Nem is felel meg azoknak a követelményeknek, amelyek indokoltá teszik a szakmai kamara létét. Legitimitását erősen rontja, hogy törvényi szinten a legfontosabb, garanciális kérdések szabályozására nem került sor. A Nemzeti Pedagógus Kar tagsági kötelezettsége nem teljes körű, ebből viszont az következik, hogy nem születhet olyan etikai kódex, amely a köznevelés egész rendszerét, területét átfogja. A köznevelésről szóló törvény nem is köti a pedagógus-munkakörben történő foglalkoztatást ahhoz, hogy az érintett tagja legyen a Nemzeti Pedagógus Karnak. Valójában a Nemzeti Pedagógus Karnak nincs szakmai indoka. Léte sokkal inkább azt a célt szolgálja, hogy a köznevelés minden ügyében döntéshozatalra jogosult állam, amelyik egyben intézményfenntartó és munkáltató is, kizárólag a tőle függő szervezettel egyeztetve hozhassa meg döntéseit. Az állami és az önkormányzati fenntartású intézményekben foglalkoztatott pedagógusok kötelező tagsága összefüggésbe hozható azzal a szándékkal, hogy ily módon erősíteni lehet az érintettek munkáltatói függőségét és kiszolgáltatottságát. [Kjt. 30. § (1) bek. c) pont, 33/A. § (1) bek.; Nkt. 63/A–63/J. §; Mt. 64. § (1) bek.]

A MINŐSÍTÉS BRUTTÓJA

Pluszpénz a leszakadókkal foglalkozó tanároknak

Míg a pedagógusi pálya alsóbb szintjein a portfólió és az óralátogatások alapján minősítik a tanárok munkáját, a magasabb fizetési fokozatok eléréséhez külön pályázatot, azon belül pedig részletes mester-, illetve kutatóprogramot is kell készíteni – olvasható az Emberi Erőforrások Minisztériumának új előterjesztésében. A pedagógusok előmeneteli rendszerének szabályait rögzítő kormányrendelet tervezett módosítása szerint pótlékot kapnak a hídprogramban tanítók.

A pedagógusminősítési rendszer bevezetése óta egyre több tanár jut el az életpályamodell magasabb fokozataiba, idén januárban már több mint 5 ezren léptek a mesterpedagógusi kategóriába. Többek között a rájuk vonatkozó minősítési követelményeket tartalmazza az előmeneteli rendszer szabályait rögzítő kormányrendelet módosításának tervezete. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) július 16-ai keltezésű előterjesztéséből kiderül, hogy míg a pedagógus I. és pedagógus II. fokozatokban a portfólió és az óralátogatásokon szerzett szakértői tapasztalat adja a minősítés alapját, addig a két felső fizetési kategóriát már szigorúbb követelmények árán lehet elérni.

A mester- és kutatótanári fokozatokhoz a minősítési eljárások során úgynevezett mesterpályázatot, illetve kutatótanár-pályázatot kell bemutatni, majd megvédeni. A dokumentumnak nemcsak a szakmai életút elemzését, önéletrajzot és bemutatópótlékot kell tartalmazniuk, de az érintetteknek mester-, illetve kutatóprogramot is írniuk kell. Ráadásul nem elég egyszer le tudni a feladatot: a pályázatokat a besorolástól számított öt év elteltével – az adott fokozat megerősítése érdekében – rendszeresen meg is kell majd újítani.

Kutatótanári szintre egyébként az előző lépcsőfok kihagyásával a pedagógus II.-ből is át lehet lépni, ha az illetőnek van tudományos fokozata, 14 év gyakorlata, és rendszeres szakmai publikációs tevékenységet folytat. A publikációs tevékenység megfelelőségének megítéléséhez az előterjesztés szerint az Oktatási Hivatal (OH) megkeresésére a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) is állásfoglalást kell adnia. Rögzítették továbbá, hogy az amúgy is legalább háromfős minősítőbizottság a leendő kutatótanárok esetében egy MTA-delegálttal is kibővíti.

Az értékelési követelmények nem változnak: a sikeres minősítéshez a pedagógus I. szintet célzó gyakornokoknak legalább 60, a pedagógus II. fokozathoz legalább 75, a legfelső két szint eléréséhez pedig minimum 85 százalékot kell teljesíteniük. A következő évre vonatkozó minősítési tervről mindig június 20-áig dönt a miniszter. Lehetőség van a már elkészült portfóliók módosítására is: ha a tanár minősítése az év szeptember 1-jét követő időszakára esik, akkor augusztus 15-éig lehet változtatni a feltöltött szakmai anyagban.

Az előterjesztés kiter arra is, hogy a szakértői, szaktanácsadói feladatokat ellátó pedagógusoknak költségtérítés jár, amelynek összege – számla ellenében – minősítővizsgánként, minősítési eljárásonként legfeljebb 10 ezer forint. Azok, akik a nemzetiségi oktatásban vagy a gyermekvédelmi törvény hatálya alá tartozó intézményekben látnak el szakértői munkát, 10 ezret meghaladó összeg térítését is igényelhetik. Jól járnak azok a tanárok is, akik a Köznevelési Hídprogramokban dolgoznak. Ismeretes, ezek a felzárkóztató évfolyamok azoknak a tanulóknak kínálnak lehetőséget, akik az általános iskola elvégzése után nem jutottak be a középiskolába, vagy netán még az általános iskolát sem sikerült befejezniük. A hídprogramok problémás gyerekeivel foglalkozó pedagógusok számára a tervezet szerint a fenntartó programpótlékot állapíthat meg. A pótlék mértéke az illetményalap 20 százaléka, vagyis végzettségétől függően körülbelül bruttó 34–37 ezer forint havonta. A pluszpénz azonban csak akkor jár, ha az adott tanévben a tanulók legalább 70 százaléka eredményes középfokú írásbeli felvételi vizsgát tesz, vagy Híd II. program esetében a második évfolyamba lép.

Forrás: kormányzat.hu

SZIGORÚAN ELLENŐRZÖTT PEDAGÓGUSOK

Tájékoztató levelet küldött az Oktatási Hivatal (OH) a jövő évi országos pedagógiai-szakmai ellenőrzésben érintett pedagógusoknak, intézményvezetőknek. Elkészült a jövő évre szóló országos pedagógiai-szakmai ellenőrzési terv, amelyben mintegy 11 800 pedagógus, 1800 vezető és tíz intézmény tanfelügyeleti eljárását tervezték meg. A pontos időpontról az OH november 30-áig értesíti az érintetteket.

Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés (tanfelügyelet) a hatályos jogszabályok alapján ötévente egy alkalommal minden pedagógusra, intézményvezetőre és intézményre kiterjed. Célja, hogy a pedagógusok, vezetők jó gyakorlatát megerősítse, a még fejlesztendő területeket beazonosítsa, hozzájáruljon a pedagógiai, vezetői kompetenciák fejlesztéséhez, az oktatás színvonalának javításához.

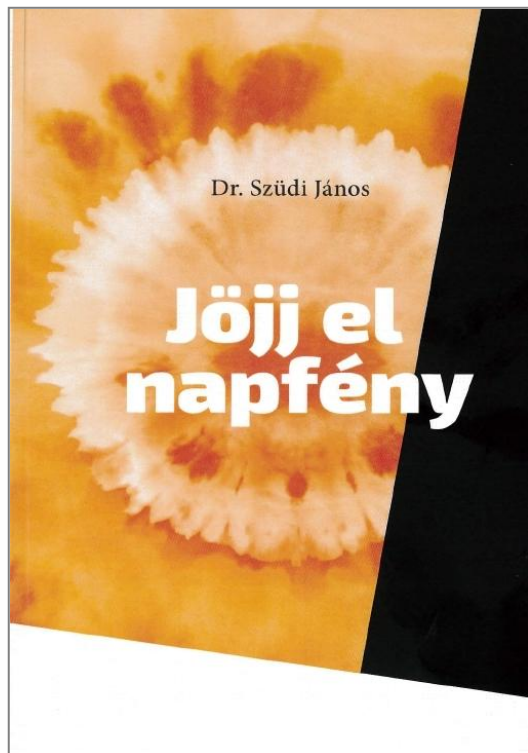
A szakmai ellenőrzés módszere az egységes szempontok szerinti

megfigyelés, a mindennapi nevelő-oktató munkát megalapozó pedagógiai tervezés dokumentumainak vizsgálata, interjú felvétele, valamint az intézményi önértékelés eredményeinek elemzése. Az ellenőrzéseket külső, Mesterpedagógus fokozatú, gyakorló pedagógus szakértők végzik majd, akiket az OH felkészített a feladat ellátására. A tanfelügyeleti eljárás részleteiről, a pedagógusok értékelésére vonatkozó standardokról az OH honlapján (www.oktatas.hu) található leírás. MTI

JÖJJ EL, NAPFÉNY

„Az nem lehet, hogy soha nem tanulunk a múltból. Az nem lehet, hogy évek, évtizedek, évszázadok múlnak el anélkül, hogy elgondolkoznánk azon, miben hibáztunk, mit kellett volna tenni, mi a felelősségünk. Az nem lehet, hogy egyetlen mondat határozza meg a múltat, a jelent, a jövőt: »balsors akit régen tép«, s erre épüljön az ország közgondolkodása. Pedig ez a lényeg! A legkényelmesebb elfogadni, hogy mindig más a hibás azért, mert nem úgy mennek a dolgok, ahogy szeretnénk, ahogy kellene. Gonosz a külvilág, gonosz a külföld, gonosz a cigány, a zsidó, a tót, a román, mindenki, aki nem magyar. Ők azok, akik miatt nemzetünk – bár megbűnhődte már a múltat, a jövődőt – bűnhődik a jelenben is” – ezekkel a sorokkal indul *dr. Szüdi János* új, *Jöjj el, napfény* címmel a közelmúltban megjelent kötete.

lelkűség az úr, ahol a pedagógus objektíven és sokoldalúan tájékoztatja tanítványait, hogy felkészítse őket a gondolkodásra, az események megértésére.

A „Jöjj el, napfény” szerzője 25 évig dolgozott a közoktatási minisztérium irányításában, nyolc évig, 2002-től 2010-ig pedig közoktatási államtitkára volt. Az aprónép oktatásának minden csínját-bínját ismerte és ismeri, s bármennyire is irányítója volt a közoktatásnak, a gyerekek, a jövő érdekeit soha nem tévesztette szem elől, azt mindenekfeletlinek tartotta.

Írásaiban nem keveset vár el a pedagógusoktól, de nem is többet, mint amennyit önmagától mindig is elvárt oktatás-irányítóként. „A dolyfős pedagógusok tábora” című, 2014 decemberében megjelent cikkében az írja: „Vajon azok a peda-

elégedettek az új bérrendszerrel, amely nem a jobb és több munkára, a nagyobb tudás megszerzésére ösztönöz, hanem a sunnyogásra, a lojalításra.”

Szüdi János nem ilyen országban akar élni, hanem olyanban, ahol az emberek nem a túlélésre játszanak, és a maga módján és a maga helyén mindenki kiveszi a részét a magát Jó Államnak aposztrofáló rezsím lebontásában. Mert, ahogy írja: „Az a rezsím, amelyik 2010-ben jogszerű és törvényes választások útján hatalomra került, azzal visszaélve visszaforgatta az idő kerekét egy olyan korba, amelyről már mindenki azt hitte, hogy soha többé nem jöhet vissza. Valójában nem is lehet pontosan meghatározni, hogy melyik korba lépett vissza az ország, mivel a Jó Állam (a rezsím jelöli így magát), amit fel szándékoznak építeni, az ország minden eddigi rossz hagyományából merít, modernizálva azokat. Valójában nehéz pontosan meghatározni azt is, hogy a Jó Állam miféle társadalmi berendezkedést valósít meg. Nem egyszerű felismerni, de nem is lehetetlen. A diktatúrának egy sajátos formájával állunk szemben.”

Ez ellen a diktatúra ellen Szüdi Jánosnak csupán egyik fegyvere a toll. Ám jól tudom, „emberségről példát, vitézségről formát” az élet más területén is állít. Készségbevonhatatlan szakértelmét, igazságérzetét sok területen kamatoztatja mások javára.

A Jöjj el, napfény című kötet, ahogy az előző „Mert vétkesek közt cinkos, aki néma”, a Wesley János Kiadó (1086 Budapest, Dankó u. 11.) gondozásában jelent meg fia, Szüdi János illusztrációival. Megvásárolható Budapesten, a Dankó u. 11.-ben, megrendelhető az 1086 Budapest, Dankó u. 11. címen vagy interneten. Az internetes elérhetőség: dankojegyzet@mailbox.hu Bankszámlaszám: 11708001-20528742. Kapcsolattartó: Bakó Julianna +36 1 2105400/111 vagy 187-es mellék.

A kötet ára 2000 forint, postai küldeményként 2500 forint. A Pedagógusok Szakszervezetének tagjai – tagsági könyvük bemutatása, számuk megküldése esetén – 300 Ft/db kedvezményt kapnak. Ennyit mindenkinek megér a tisztánlátás!

Millei Ilona

Ahogy kesernyésen megjegyzi bevezetés helyett: „Ez a kötet azt a célt szolgálja, hogy a hallgatással ne váljak cinkossá. Ez a kötet folytatása annak, amelyik „...Mert vétkesek közt cinkos, aki néma” címmel jelent meg, s amelyik a 2010. július és 2013. október közötti írásaimat tartalmazza. E kötet írásai megjelentek az „És”-ben, a Galamus oldalon, a Népszabadságban, a Népszavában.” Most megjelent kötetének gondolatébresztő írásait is olvashattuk már külön-külön e nagynevű lapok hasábjain. Nem könnyű olvasmányok, nem csendes teadélutánra valók. Egymás mellé rendezve pedig hihetetlen erőt sugároznak, elolvasásuk után szinte szégyelljük magunkat, hogy megélhetésünk talmi eredményességéért mind lejjebb és lejjebb adtunk abból, amit emberségnek, tisztességnek, tisztaságnak hívunk.

Szüdi Jánost egyenes gerinccel áldották meg az égiek, és ő egész életében vigyázott erre az ajándékra. Azt már nem tudom, hogy az is égi ajándék-e, vagy inkább átok, hogy számára csak az a természetes és élhető közeg, ahol szabadság van, működő demokrácia, működő jogállam. Az ő világa az olyan ország, ahol nem a szolga-

gógusok, akik az oktatási ellenforradalom óta megtartott, jó néhány megmozdulásra nem tudtak, nem mertek, nem akartak elmenni, felfedezték-e már a Parlament honlapján azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket szeretett kormányuk nyújtott be, szokása szerint az érintettekkel történő előzetes szakmai egyeztetés nélkül, a köznevelés rendszere és a pedagógusok helyzetének végleges formába öntése céljából? Majd később így folytatja: „...a pedagógusok jelentős része nem veszi a fáradságot, hogy körülnézzen, mi is folyik körülötte. Nem veszi a fáradságot ahhoz sem, hogy egyáltalán megértse a saját és az ország helyzetét. A pedagógusok jelentős része eltelt önnön nagyságától, érinthetlenségétől, megkérdőjelezhetetlenségétől, diplomája időtállóságától. Ők alkotják a dolyfős pedagógusok táborát. A dolyfős pedagógus nagyon elégedett azzal, hogy már szó sem esik a gyermek mindenekfeletti álló érdekéről, a szülői partnerségről, a nyitott, befogadó iskoláról. Mint ahogy egyáltalán nincs ellenére az sem, hogy a nevelésben a pedagógiai megoldásokat egyre szélesebb körben váltják fel a rendszeti megoldások. Ezek a pedagógusok

Sós Tamás

ÁTALAKÍTÁS UTÁN ÚJABB ÁTALAKÍTÁS A SZAKKÉPZÉSBEN

2010-et követően a kormány és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara az iskolarendszerű szakképzés teljes átalakítását tűzte ki célul, a gyakorlatorientált duális szakképzés bevezetését. A tartalmi változások jelentősek, szerkezeti változások folyamatban vannak. A kérdés viszont az, hogy vannak-e érzékelhető eredmények öt év elteltével, milyen irányba változik a szakképzés? Milyenek a mennyiségi és minőségi mutatók? Mennyire vonzó ma szakmát tanulni Magyarországon? A cégek milyen arányban vesznek részt a duális képzésben?

Szakképzési keretek

Napjainkban „permanens” változás van a szakképzés területén. 2011-től egységesen hároméves képzést alakítottak ki, ebben az időszakban a tankötelezettségi korhatár 18 évről 16 évre csökkent, nem kapcsolódik egyetlen befejezett iskolai végzettséghez sem. Ez felerősítheti a korai iskolaelhagyást, valamint korlátozza a képzéshez történő hozzáférés lehetőségét. A kulcskompetenciákra fordítandó időt meglehetősen lecsökkentették. Az anyanyelvi kommunikációs képzésre és a matematikai kompetencia fejlesztésére rendelkezésre álló képzési időt a felére redukálták. A természettudományos és a technikai kompetencia esetében kétharmadát elvették az óráknak. A digitális kompetencia fejlesztése, az informatikai oktatás kiszorult, a szabadon felhasználható órakeretbe került. Valamennyi évfolyamon az időkeret 33 százalékos a Nemzeti alaptantervben meghatározottak szerint.

Az OKJ legutóbbi módosításánál, 2012-ben képzési forma szerint szűkítették az iskolarendszerű szakképzés és felnőttképzés körét, ugyanis vannak kizárólag iskolarendszerben és kizárólag felnőttképzésben oktatható szakmák. Ezzel korlátozták a szakképzéshez való hozzáférés lehetőségét. 489 szakképesítést és 149 részzakképesítést, valamint a szakképesítések ráépüléseit határozták meg. „A szakképzés szinte valamennyi tartalmi szabályozója jelentősen módosult, ideértve az Országos Képzési Jegyzéken túl a kerettanterveket és a szakmai vizsgakövetelményeket is” (Tóth, 2014).

A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltétele a modulzáró vizsga eredményes letétele. Ez valójában formálissá vált az évfolyamok teljesítésének igazolásával. Az új szabályozás alapján a komplex vizsga során nincs lehetőség felmentésre, így az előzetes tudás beszámítására, illetve a képzés rövidítésére. Valójában a moduláris rendszer vált formálissá.

Szakmaszerkezeti döntések

Fontos eszköz rövid távon a szakképzést befolyásoló intézkedések sorában a 2008-tól működő szakmaszerkezeti döntések rendszere. A szakképzési irányok és beiskolázási arányok régiókra, megyékre történő lebontására kerül sor kormányrendelet formájában. Ez alapján történik a szakiskolai ösztöndíjjal támogatott szakképesítések körének meghatározása. Azok számára, akik állami ösztöndíj alapján úgynevezett hiányszakmát tanulnak, nincs garantált elhelyezkedési lehetőség. A hiány-szakképesítésekhez kapcsolódó ösztöndíjprogramok torzítják a munkaerőpiac kereslet-kínálat viszonyait. Az állam ezzel hozzájárul a Magyarországon ma amúgy is alacsony bérek leszorításához.

1. Táblázat

Tanulószerződéssel gyakorlati képzésben részt vevő tanulók száma Magyarországon 2003–2013 között

Év	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tanulók	14 000	16 400	21 300	35 000	37 000	44 000
Év	2009	2010	2011	2012	2013	
Tanulók	46 000	48 000	49 000	49 000	50 000	

Forrás: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2015-ös adatközlése alapján, saját szerkesztés

„Szakképzési évfolyamon a tanuló gyakorlati képzése a gazdálkodóknál, a tanuló és a szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanulószerződés alapján folyik” (Kajdy, 2015). Az elmúlt tíz évben 36 ezer fővel nőtt a tanulószerződések száma. Az utóbbi években a korábbi, dinamikus növekedés lelassult. A cél, hogy a különböző ösztönzők hatására belátható időn belül elérje a 70 ezer főt a tanulószerződéssel támogatott fiatalok száma.

A szakképzési hozzájárulásról

2011-ben alapvető módosításra került sor a szakképzési hozzájárulás és a képzés fejlesztése területén. 2015-ben a törvényi módosítás kiemelten kezelte a kis- és középvállalkozások ilyen irányú támogatását. A 2012-es évre 440 ezer forint/fő/év alapszabványt határoztak meg. Az azt követő években a mindenkor éves költségvetési törvényben határozzák meg az alapszabványt. 2014-ben is 453 ezer forint/fő/év. A szakképző iskola tanulóival kötött tanulószerződésben megnevezett szakképesítéshez tartozó szakmacsoportos súlyszorzó szorzata alapján kell ezt az összeget megállapítani. Napjainkban újabb változás van folyamatban.

A 2011. évi szakképzési és a 2013. évi felnőttképzési törvény 2015. évi módosulása

A törvénymódosítás alapjai „A szakképzés a gazdaság szolgálatában” című kormánykonceptióból kiindulva készültek (13/2015.II.10.). Néhány lényeges módosulás: egy helyett két szakképesítés lesz ingyenes. Az állam által támogatott második szakképesítés megszerzése kizárólag felnőttoktatás keretében történhet. Ma már nem a 21. életév, hanem a 25. életév felett kezdhet kizárólag felnőttoktatásban tanulást a fiatal.

(Folytatás a 13. oldalon)

ÁTALAKÍTÁS UTÁN ÚJABB ÁTALAKÍTÁS A SZAKKÉPZÉSBEN

(Folytatás a 12. oldalról)

Az állam által fenntartott szakképző iskolákban újra gyakorlati oktatásvezetőt kell foglalkoztatni. A lemorzsolódás csökkentése érdekében új szakképzési hídprogramokat vezetnek be. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) szerepe tovább nőtt, például a gyakorlati képzőhelyek minősítésében, ellenőrzésében. A Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) fenntartásába kerülő szakképzők centrumokba szerveződnek, ezek veszik át a Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) szerepét, az intézményrendszer is módosul. A 2015–2016-os tanévtől speciális szakiskolák lesznek a szakiskolák. A szakiskolák új megnevezése szakközépiskola, ezek 3+2 évesek lesznek, a tanulók, ha ezt választják, érettségire készülhetnek fel az utolsó két évben. A szakközépiskolák szagimnáziumok lesznek 4+1 éves képzésben. A 2019–2020-as tanévtől a szakmai érettségi nemcsak munkakör betöltésére fog jogosítani, hanem OKJ-s végzettségnek is minősül. A tanulószereződés alapján folytatott gyakorlati képzést szervező hozzájárulásra kötelezettnek lehetősége lesz a gyakorlati képzés folytatásához szükséges beruházás költségének bizonyos összegű elszámolhatóságára.

Állami szerepvállalás – duális szakképzés – a szakmunkás perspektívái

A tárgyalt időszakban az oktatást érintő állami feladatvállalás GDP-arányosan és nominálértékben is jelentősen csökkent.

2. Táblázat

Állami oktatási befektetések Magyarországon (2003–2012)

Mutató	2003	2012
Oktatási kiadások a GDP-százalékában összesen	5,69	4,08
Oktatás szintje szerint		
Óvoda	0,84	0,66
Alapfokú oktatás	–	1,40
Középfokú oktatás	3,28	0,80
Felsőfokú oktatás	1,10	0,88
Egyéb	0,47	0,35

Forrás: www.ksh.hu Oktatási kiadások a GDP százalékában 2003–2012, saját szerkesztés

Megj.: Az oktatási kiadások a GDP százalékában az állami költségvetés összes oktatási kiadását mutatja a GDP-százalékában.

2003 és 2012 között az állam által vállalt oktatási kiadások a GDP-százalékában 5,69 százalékról 4,08 százalékra csökkentek. A középfokú oktatásnál drasztikus a változás, negyedére apadt az erre a területre fordított összeg, ami negatívan érinti a gimnázium, a szakközépiskola és a szakiskola feltételrendszerét. 2010-et követően az átalakítások összességében forráskivonással jártak, például a tankötelezettségi korhatár csökkentése, a hároméves szakképzés általánossá tétele, centrális irányítás. Mindezek versenyhátrányt jelenthetnek nemzetközi kitekintésben a tudásalapú társadalom, az eszközigényes pedagógiai munka időszakában.

A duális szakképzés és a gazdasági szereplők

A szakképzés 2010 utáni átalakítási folyamatában elsődleges szándék volt, hogy a fiatalok minél hamarabb közvetlen kapcsolatba kerüljenek a munka világával. 2015-ben 8 ezer vállalkozás foglalkozik Magyarországon szakképzéssel. A gazdálkodó szervezetek kb. 4 százaléka vesz részt a tanulóképzésben. A következő négy évre célkitűzés, hogy a cégek száma ezen a területen elérje a 20 ezret. Lényegében még napjainkban is alapvetően iskolai képzésben, tanműhelyekben történik a szakmai képzés. Elenyésző azon gazdálkodók száma, akiknél képzés folyik. „A vállalatok nem eléggé elkötelezettek a vállalati szakképzés mellett, illetve a vállalati stratégiák egyelőre inkább rövid, semmint hosszú távra szólnak” (Horn, 2014). A hazai kis- és középvállalkozások, de a nagyvállalatok nagy részére is igaz, hogy a technológia kiszolgálása köti le a mindennapi energiájukat, és nem a távlati fejlesztés. 2015-öt követően változnak az ösztönzők, amivel közvetetten elismerik ezen tényezők hiányát. A cégek a szakképzésbe a gyakorlati oktatás során kapcsolódnak be, ez általában együttműködési megállapodás, illetve tanulószereződés alapján történik. A duális képzés keretében az elméleti oktatás az iskolában, a gyakorlati képzés pedig a cégnél valósul meg. Az állam és a gazdaság között munkamegosztás alakult ki a szakképzés keretében. Magyarországon ennek vannak előzményei. Napjainkban a kormányzati tényezők, szaktárcák mellett a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarának meghatározó a lehetősége és a felelőssége a szakképzés átalakításában. Fokozatosan vesz át állami feladatokat kormányzati megállapodások alapján, például tanulószereződések, a szakképzés feltételeinek ellenőrzése, a megyei fejlesztési és képzési bizottságok működtetése. A német duális képzést tekintik követendő modellnek.

Ugyanakkor ma már látható, hogy a duális képzés nem mindenható, különösen úgy, hogy arányaiban a cégek közül kevesen vesznek benne részt. „Szigorúan vett oksági kapcsolatot a duális képzések és a fiatalok munkaerő-piaci sikeressége között egyelőre senki sem tudott bemutatni” (Horn, 2014). Az elmúlt években ráadásul a német rendszernek is kiütköztek a hiányosságai. „A hazaihoz hasonló érdektelenség és a tanulóhelyek hiányosságai miatt... A duális képzés abszolutizálása eddigi hagyományainknak és a magánszféra által működtetett gazdaság jelenlegi fejlettségének ilyen típusú kooperációs képességének is ellentmondani látszik” (Benedek, 2015).

Ugyanakkor ma már látható, hogy a duális képzés nem mindenható, különösen úgy, hogy arányaiban a cégek közül kevesen vesznek benne részt. „Szigorúan vett oksági kapcsolatot a duális képzések és a fiatalok munkaerő-piaci sikeressége között egyelőre senki sem tudott bemutatni” (Horn, 2014). Az elmúlt években ráadásul a német rendszernek is kiütköztek a hiányosságai. „A hazaihoz hasonló érdektelenség és a tanulóhelyek hiányosságai miatt... A duális képzés abszolutizálása eddigi hagyományainknak és a magánszféra által működtetett gazdaság jelenlegi fejlettségének ilyen típusú kooperációs képességének is ellentmondani látszik” (Benedek, 2015).

3. Táblázat

Munkaerőköltség – Egy órára jutó teljes munkaerő költsége/euro 2000–2014 között Európában

Országok	2000	2014
EU28	16,7	24,6
Csehország	–	9,4
Dánia	27,0	40,3
Németo.	24,6	31,4
Görögo.	11,7	14,6
Litvánia	2,6	6,5
Magyaro.	3,6	7,3
Ausztria	–	31,5
Lengyelo.	4,2	8,4
Szlovákia	2,8	9,7
Svédó.	–	37,4

Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/index.html adatai alapján, saját szerkesztés (Folytatás a 14. oldalon)

ÁTALAKÍTÁS UTÁN ÚJABB ÁTALAKÍTÁS A SZAKKÉPZÉSBEN

(Folytatás a 13. oldalról)

Megj.: Az átlagos egy munkaóra jutó munkaköltség az a költség, amelyet a teljes munkaköltség és annak megfelelően ledolgozott munkaórák számának hányadosaként állapítanak meg.

2014-ben a teljes munkaerőköltség 24,6 óra/euró az EU28 országainak átlagában. Ez a magyarországi 7,3 óra/eurónak a háromszorosa, Szlovákiában ettől kedvezőbb a helyzet. Azonos munkáért a legtöbbet – a tárgyalat országok közül – Dániában fizetnek, 40,3 eurót, Németországban 31,4 eurót, a legkevesebbet pedig Litvániában, 6,5 eurót. Ez a helyzet is jelentősen befolyásolja a magyar aktív dolgozók külföldi munkavállalását. Erős a szórás, látszik, hogy a volt szocialista országok jelentős lemaradásban vannak.

Itthon a jó szakmunkások foglalkoztatási kilátásai sem kedvezőek. A nemzetgazdasági bruttó átlagkereset hazánkban 2015 februárjában 242 700 forint. A szellemi foglalkozásúaké bruttó 323 583 forint, a fizikai foglalkozásúak körében 157 617 forint. Ezek a kereseti viszonyok is bizonyára befolyásolják, hogy egyes szakmai területekre itthon sokszor nem lehet fizikai munkakörben kvalifikált szakmunkást találni. Ráadásul perspektivikusan sem kedvezőek a jövedelmi, előmeneteli kilátások.

Összességében

Az elmúlt négy évben – hazánkban – különböző, a szakképzést érintő új szabályozások nem hoztak pozitív változást, sőt a középfokú képzésben belüli arány a szakképzés hátrányára változott. A szakiskolában tanulók aránya az európai átlagban is alacsony 24 százalékról tovább csökkent 21,3 százalékra, ez mutatja a lakosság értékítéletét is, és a szakképzés vonzerejének csökkenését. A cégek, munkáltatók, megrendelők panaszkodnak a hiányzó készségekre a szakmunkásoknál. A válság a fiatalok foglalkoztatása kapcsán jobban érezteti hatását. Magasabb iskolai végzettséggel kedvezőbbek az elhelyezkedési lehetőségek. A középfokú oktatás

hierarchizáltsága, társadalmi leképeződése, ahol a szakképzés a sor végén van, elvezet a szakképzés minőségi hiányosságaihoz.

Az Országos Képzési Jegyzék, Szakmai Vizsgakövetelmények, kerettantervek elemzése során egyértelműen látható, hogy elméleti szinten meghatározzák a kompetenciaelvet, a vizsgákon viszont tantárgyak szerinti számonkérésre kerül sor. A 2006-os OKJ szerinti szakmai vizsga értékelése jobban épített a szakmai, társas, szociális és módszerkompetenciák értékelésére, vagyis az értékelésnél pontozta ezeket a kompetenciákat. A komplex vizsga bevezetése háttérbe szorította a kompetenciaterületek értékelését, és kevésbé illeszkedik a kerettanterv modularitásához. A szakképzés érvényben lévő törvényi szabályozásával formálissá vált a moduláris rendszer. Megnehezült, illetve megszűnt a képzettségek közötti átjárhatóság. Az előzetes tudás beszámítását ez így a gyakorlatban nem teszi lehetővé. A lerövidített hároméves szakképzés általánossá tétele során a keresleti-kínálati képzésre helyeződött a hangsúly. Az éves rendeleti úton megszülető szakmaszerkezeti döntések eredményessége vitatható. Nem hozott foglalkoztatásbővítést a pályakezdők körében, és nem jelent garanciát az elhelyezkedéshez sem.

A szabályzók gyakori változásai nem hoztak „áttörést”, idáig hiányzott a gazdasági szereplők motiváltsága a szakképzésben történő feladatvállaláshoz. Az ösztönzők nem váltak érdemivé, az állam anyagi szerepvállalása az oktatásban folyamatosan csökken, a korábban sikeres német duális szakképzési modell is túlhaladta az idő. Ezért sem szerencsés a duális képzés egyoldalú erőltetése, ott lehet megvalósítani, ahol ennek megteremtik a feltételeit. Idáig nem igazolódott, hogy a centrális rendszer hatékonyabb, mint egy decentralizált, sokszínű, rugalmas, átjárható, egymásra épülő rendszer. 2020-ig az Európa Tanács a következő célkitűzéseket határozza meg a szakképzés vonatkozásában: egész életen át tartó tanulás, mobilitás, minőség és hatékonyság javítása az oktatás területén, méltányosság, társadalmi kohézió, aktív állampolgári szerepvállalás, kreativitás, innováció, vállalkozói tevékenység.

XVI. Országos Pedagógus Teniszverseny

A Balatonalmádi TENNIS CLUB 1925 sportegyesület és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) tizenhatodszor rendezte meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot 2015. július 3–5. között. Ismét sikeres és jó hangulatú rendezvény tanúi lehettünk a TENNIS CLUB balatonparti pályáin, ahol a mérkőzéseket tartották, és a klubházban megfelelő feltételeket teremtettek a nemes vetélkedőhöz. A szomszédos strand pedig jó lehetőséget nyújtott a fürdőzésre. A teniszverseny eredményes lebonyolításáért köszönet illeti a klub vezetőit, munkatársait, mindenekelőtt *Dudás Zsoltot*, a klub elnökét és *Dudásné Pirik Mariann*t. A versenyzők elhelyezésére szolgáló Győr városi körzeti PSZ-üdülő nyugodt és kulturált környezettel járult hozzá a versenyzők jó közérzetéhez.

A teniszverseny eredménylistája

NŐK I. KORCSOPORT: I. Kissné Katona Ágnes (Baja); II. Pataki Henriette (Budapest); III. Dudásné Pirik Mariann (Balatonalmádi).
NŐK II. KORCSOPORT: I. Csiziné Magyar Ildikó (Szentés); II. Halászné Kónya Hajnalka (Mátészalka); III. Földi Rita (Dunakeszi).
FÉRFIAK 40 ÉV ALATT: I. Németh István (Orosháza); II. Fábián Tamás (Csongrád); III. Dudás Zsolt (Balatonalmádi).
FÉRFIAK 40–55 ÉV KÖZÖTT: I. Pálóczi László (Szombathely); II. Horváth Árpád (Sárvár); III. Szabó Zoltán (Százhalombatta) és Bicskei Tibor (Budapest).

FÉRFIAK 55 ÉV FELETT: I. Kovács Pál (Békéscsaba); II. Fodor Ákos (Dunakeszi); III. Szabó Sándor (Békéscsaba) és Volosin Vlagyimir (Szentés).
NŐI PÁROS: I. Kissné Katona Ági–Csiziné Magyar Ildikó; II. Pataki Henriette–Verbulecz Valéria; III. Földi Rita–Dudásné Pirik Mariann.
FÉRFI PÁROS: I. Németh István–Kovács Pál; II. Fábián Tamás–Volosin Vlagyimir; III. Fodor Ákos–Szabó Zoltán és Szabó Sándor–Csaszni László.

EGYÉRTELMŰ BEISMERÉS

Pedagógusok minősítése: felülvizsgálhatják a rendszert

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. intézkedési tervében megfogalmazottaknak megfelelően a kormány december 31-éig felülvizsgálja a pedagógus-életpályamodellt, hogy kiderítsék, megfelelően honorálja-e az előmeneteli rendszer a hátrányos helyzetű diákok nevelésében és a tehetséggondozásban végzett erőfeszítéseket. A következő időszakban számos lépés célzó a nehéz sorsú, főként roma diákok támogatását, és kiemelten kezelik a diplomaszerezési esélyek javítását is.

A felzárkózási stratégia 2015–2017. évek-re szóló intézkedési tervéből kiderül, hogy a hátránykompenzálás az óvodától a felsőoktatásig fontos pillére lesz az oktatáspolitikai tevékenységének. Egyebek mellett javítanák a hátrányos helyzetű gyermekek hároméves kori óvodáztatásának infrastrukturális és személyi feltételeit, különös tekintettel a rászoruló óvodába való eljutására.

Célzott intézkedéseket dolgoznak ki a végzettség nélküli iskolaelhagyás, a lemorzsolódás megelőzésére, kiemelt figyelmet fordítva a roma lányok leszakadásának megelőzésére.

A végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése érdekében célként tűzik ki azt is, hogy 2016. március 31-éig ágazatközi, intézményközi együttmű-

ködések alakuljanak ki, és megerősödjön az intézmények gyermekvédelmi jelzőrendszerben betöltött szerepe.

A kormány még idén felülvizsgálja a pedagógus-életpályamodellt. December 31-éig megvizsgálják, hogy a jelenlegi előmeneteli rendszer kellőképpen ismeri-e a hátrányos helyzetű tanulók nevelése és a tehetséggondozás terén végzett munkát.

Konkrétumokat hiányol a PSZ

– A felzárkózási stratégiához készült intézkedési terv nem más, mint álmok és óhajok gyűjteménye, amely valójában megfoghatatlan, hiszen konkrét feladatokat nem jelöl meg – véleményezte júniusban a Magyar Nemzetnek a kormányzati elképzeléseket a Pedagógusok

Szakszervezete (PSZ) elnöke. Galló Istvánné szerint fontos lenne, hogy egy ilyen típusú dokumentum már ne általános célkitűzéseket tartalmazzon, hanem részletesen jelölje ki, hogy mikor, milyen finanszírozással és ütemezéssel valósítják meg az egyes lépéseket.

Az életpályamodell felülvizsgálatára vonatkozó passzus a szakszervezeti vezető szerint egyértelmű beismerése annak, hogy a jelenlegi bértábla nem ismeri el a többletmunkát és a minőségi munkát.

– Üdvözlendő, hogy az előmeneteli rendszer hiányosságaira végre ráébredtek a döntéshozók, ám egy következmények nélküli felülvizsgálat „belebegtetésével” nem vagyunk előrébb – tette hozzá Galló Istvánné.

Forrás: Eduline, mno

Iskolaigazgatói kinevezések

A köznevelésért felelős államtitkár 255 intézményvezetői megbízásról döntött. A régi-új intézményvezetők öt évre szóló kinevezésüket ünnepélyes keretek között augusztus 24-én a budapesti Móricz Zsigmond Gimnáziumban vehették át, a megbízások kezdő időpontja minden esetben a korábbi vezetői megbízás lejártát követő nap.

A magasabb vezetői beosztásra irányuló pályázatokat a jogszabályban előírt módon a nevelőtestület, az alkalmazotti közösség, a szülői és diákközösségek, a fenntartó és az intézmény székhelye szerint illetékes vagy az intézményt működtető települési önkormányzat, többcélú intézményben az igazgatótanács, nemzeti-ségi köznevelési intézmény esetén a nemzetiségi önkormányzat véleményezte.

A 2015–2016-os tanévben 63 intézményvezető a második ciklus megkezdése miatt pályázati kiírás nélkül folytathatja tovább a munkáját a jogszabály adta lehetőség eredményeképpen. A Klik 363 magasabb intézményvezetői pályázatot írt ki, amelyre 412 pályázati anyag érkezett. A pályázati eljárás során 11 pályázó visszavonta pályázatát, 255-en nyerték el az oktatásért felelős miniszter felhatalmazása alapján és a nevében eljáró köznevelésért felelős államtitkártól öt évre az intézményvezetői megbízást. 90 intézmény esetében eredménytelenül zárult a pályázat, 18 köznevelési intézmény esetén egyáltalán nem érkezett pályázati anyag.

A Klik fenntartásában álló, egyetlenegy köznevelési intézményben sem kezdődik el úgy a 2015–2016-os tanév, hogy nem kerül megbízásra felelős vezető az intézmény élére. Eredménytelen eljárás esetében a megbízási jogkör gyakorlója dönt a jogszabály szerinti egy évre vagy két évre adható megbízás kiadásáról, vagy a fenntartó dönt az érintett köznevelési intézmény SZMSZ-e szerinti helyettesítő személy intézményvezetői feladatokkal történő megbízásáról, akinek a feladata lesz elindítani a tanévet. Ezen köznevelési intézmények vonatkozásában a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ új pályázatot tesz közzé még az ős folyamán.

Oktatás menekült gyerekeknek

Erről Balog Zoltán miniszter beszélt augusztus 19-én. „Magyarország és Európa határait meg kell védeni. Felelős döntést kell hozni arról, hogy ki az, akit be tudunk fogadni, és ki az, akit nem, de ez után a döntés után azoknak, akiket befogadtunk, minden segítséget meg kell adni, hogy otthonra találjanak Magyarországon.

Különösen is a gyermekeknek, akiknek meg kell adni az iskolai nevelést, a magyar nyelv és kultúra megismerésének lehetőségét – mondta erről Balog, aki szerint aki úgy jön hozzánk, hogy segítséget kér, és a magyar hatóságok – remélhetőleg tisztességes – döntéseként befogadást nyer, annak minden segítséget meg kell adni.

A befogadottakra aztán úgy kell tekinteni, mint a „sajátjainkra”, különösen, ha gyermekek.

MTI

ERZSÉBET
UTLVÁNY
CSALÁD

Ismét Superbrands-díjas az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt. valamint az Erzsébet-utlvány márka is

Az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt. a tavalyi év után 2015-ben is elnyerte a Business Superbrands-díjat, továbbá idén az Erzsébet-utlvány család is Superbrands elismerésben részesült. A díjakat minden esetben a már világszerte 90 országban működő Brand Council ítéli oda. A független szervezet azon márkák előtt tiszteleg, amelyek kiemelkedő sikert értek el, illetve e kivételes eredmény fenntartására képesek.

A Superbrands egy marketing-szakmai díj, amellyel a márka építését, annak kommunikációját, a márkához kötődő és kapcsolódó érzelmi és egyéb előnyöket díjazta a bizottság az Erzsébet-utlvány brand esetében is.

A Business Superbrands-díjjal az üzleti világban elért kimagasló eredményeket ismeri el a bizottság: az adott cég ismertsége, megbecsültsége, a hivatalosan elérhető céginformációk, pénzügyi, demográfiai és egyéb adatok birtokában választják ki az erre a díjra érdemeseket, így idén immár második alkalommal az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt.-t is.

ERZSÉBET
UTALVÁNY
CSALÁD

MAGYARORSZÁG UTALVÁNYA

www.erszebetutalvany.hu

Megyesi Gusztáv

Tessék mosakodni

„A pedagógus a munkája során külső megjelenésével is kifejezi hivatása rangját és tiszteletét” – így szól a Nemzeti Pedagógus Kar etikai kódextervezetének egyik kitétele, s kissé csalódottak vagyunk. Ennél azért több konkrétumot vártunk, minimum azt, hogy rögzítve lesz: a tanárember ne legyen büdös, mossa meg a haját, nyakát, hónalját, vágja le a körmét, így, pontokba szedve, hogy az egyébként is ostoba és önállóságra képtelen pedagóguspopuláció megfelelő iránymutatást kapjon e téren is.

S persze a ruházat. Hogyan öltözködjék a tanárember, ha megjelenésével méltó akar lenni hivatása rangjához? Ezt nemcsak azért kell rögzíteni, mert a pedagógustársadalom hajlamos fürdőgatyában, fényes diszkóruhában vagy a halál angyalának öltözve órára járni, hanem a minőséget tekintve is: főleg az otthon kottélt szürcsölgető és szelvényeket vagdosó alsó tagozatos tanítók hajlamosak nem figyelni a minőségre.

Mi magunk például nem tudunk úgy megállni a piaci ruhaárus sátra vagy a kínai bolt előtt, hogy össze ne akadjunk unokánk valamelyik tanárával, aki aztán zavartan magyarázza, hogy nem neki lesz a filléres, hamisított márkájú melegítő, hanem rászoruló ismerősének. Persze, bólintunk megértően, de vigyázat, nem az igényesebb kilós használtruha-boltokról beszélünk, onnan a működő reformoktól meggazdagodott magyar középosztály öltözködik.

Hanem arról volna szó, hogy jön az új tanév a szokásos iskolai kirándulásokkal, áll majd a sok diák az iskolaépület előtt, és várja a buszt. És akkor a nem megfelelő megjelenésű tanárok a Converse-cipős, márkás dzsekikbe bújt tanulók között a kínai melegítőkből meg a kitaposott ázsiai edzőcipőkből mind lelepleződnek. Sőt, ha nagyon késik az a busz, a tekintet a fekete sportcipőn felejtődik, hogy de hiszen ezt tetszett viselnie a tanár úrnak az évnnyitón is, sőt ugyanezt a farmert, csak az ing volt ünnepi fehér, amit már alsós korunkban is viselt.

Az osztályteremben még elrejtje a kitaposott cipőt a tanári asztal, de már kilépve a kapun a város kegyetlen, benne a kamaszok még kegyetlenebbek, ahogyan a tanárember is az volt diákéveiben, amikor még nem sejtette, hogy mire ő tanár lesz, a pedagógusi életpálya leginkább használtruha-boltokba, bizományikba vezet. Hogyan is lehetne a Lajos-forrásnál kínai cipőben, kitérdesedett melegítőben reprezentálni a pedagóguspálya nagyszerűségét, osztályfőnöki órán helyes megjelenésről, erkölcsről, etikáról értekezni az osztálynak.

Itt jegyezzük meg, hogy az etikai kódex tervezetéből, mely szerint a pedagógusnak „Magyarország Alaptörvényéhez hűen” kell viselkednie, nyilván véletlenségből kimaradt annak rögzítése, hogy mi van akkor, ha egy általános iskolai tanárnőt kizárólag azért neveznek ki gimnáziumi igazgatónak minden létező fórum tiltakozása ellenére, mert a köznevelési államtitkár asszony barátnője, ráadásul a pályázati anyagát szóról szóra lelopta az internetről; szóval hogy ez hogyan van akkor etikailag meg kódexileg?

Ilyen helyzetben csak azt nem értjük, hogy az oktatási tárca, amely nevelő cézzal nap nap után mossa fel a padlót a pedagógustársadalommal, miért éppen az öltözködésben megengedő. Fél nap alatt nyélbe lehetne ütni a törvényt, hogy járjon minden tanárember reverendaszerű egyenöltözékben, amely a pedagógusi rang megőrzése végett tetőtől talpig eltakarja a mások által levetett, filléres holmit, megannyi megalázott, kilátástalan életet.

Az arcukat nem kell eltakarni. Azt már rég elvették tőlük.

(Az írás a Népszabadság 2015. 08. 08. számában jelent meg.
A szerző az Élet és Irodalom munkatársa)

Gyerekszemmel

Robi iskolába megy

– Anya, úgy érzem, lázas vagyok! Megnéznéd?” –
Megnézem a kezemet a homlokát, hideg. Mondom neki, hogy egyáltalán nem lázas. Mire ő csalódottan: – Tudom, tudom; csak gyakoroltam...

Jó tanács

A feleségem imád beszélni, de ez, őszintén bevallom, időnként kicsit már fásaszt.

Az egyik este némán néztem magam elé, hallgatván a mondanóját. Hétéves fiunk, Gábor észrevette az arcomon a fásultság jeleit, mire halkan odasúgta nekem:

– Apa! Tettesd magad döglöttnek!

Szeretet

„Tudom, hogy a nővérem szeret engem. Onnan tudom, mert nekem adja az összes régi ruháját, és emiatt neki el kell mennie majd újakat venni.” (Laura – 4 éves)

Konklúzió

Kisfiam most lett elsős. Második nap már kaptak egy kis leckét, függőleges vonalakat kellett húzni, kicsit ferdére sikerültek.

Este apa kérdezi:

– Na milyen volt a sulis?

Szabolcs nagy sóhajjal:

– Rossz tanuló lettem.

Ajánlat

Egyik nap játék közben Andráska megszólal:

– Óvó néni, meg akarok szerezni a nagybátyámnak, de ha nem tetszik, ne aggódj, mert van még egy nagybátyám! De ha az sem tetszik, akkor elveszlek én, és odaköltözhetsz végre hozzám.

Mi az ambíció?

– Az ambíció azt jelenti, hogy önző vagy. (10 éves)

TRAGIKUS NYÁR

Súlyos veszteségek érték 2015 nyarán a magyar közéletet, értelmiséget, a pedagógustársadalom nagyobb és a Pedagógusok Szakszervezetének szűkebb közösségét. Ezen a tragikus nyáron 85 éves korában távozott közülünk *Loránd Ferenc*, a pedagógusszakma egyik legendás személyisége, az Országos Köznevelési Tanács 2011-ben lemondott elnöke, 81. évében *Czeizel Endre* orvos-genetikus, 69 évesen *Nagy Sándor*, az MSZOSZ elnöke és az MSZP országgyűlési képviselője, 92 éves korában *Fejes Endre* Kossuth- és József Attila-díjas író, a Rozsdámető és a Jó estét nyár, jó estét szerelem szerzője. A Pedagógusok Szakszervezete számára külön szomorúságot hozott, hogy életének hetvenedik évében elhunyt *Bodorné Farkas Zsuzsanna*, aki 1989 óta elkötelezett tagja volt testületünknek. Mindannyiukat gyászoljuk!

Bodorné Farkas Zsuzsanna emlékére

Életének 70., önkormányzati képviselőségének 17. évében, 2015. június 19-én tragikus hirtelenséggel eltávozott közülünk Bodorné Farkas Zsuzsanna. Életpályáját gyógyepedagógusi hivatásának és lakóhelyének mérhetetlen szeretete, valamint a tanítványai és a lakótársai iránti önzetlen segítőkészség jellemezte. 1998-tól a XIII. kerület önkormányzati képviselője. 32 év után, 2006-ban mint igazgatóhelyettes vonult nyugalomába. Búcsúztatása július 15-én a Fiumei úti Sírkertben volt. Saját halottjaként, hálás szívvel gondol rá a XIII. kerületi önkormányzat, a polgármesteri hivatal és a kerület lakossága. „Mindig számíthattunk Rá – sosem feledjük” – írták. Temetésén búcsúbeszédet mondott *Hanzelkiné Agócs Irén* XV. kerületi PSZ-titkár. Az alábbiakban ebből idézünk.

„Kegyelettel és mély fájdalommal gyűltünk ma itt össze, hogy végső búcsút vegyünk Zsuzsától, aki hirtelen távozott közülünk. A Pedagógusok Szakszervezete XV. kerületi szervezete nevében búcsúzunk Tőled.

A bánat, amelyet egy hozzánk közel álló ember elvesztése okoz, a bánatok legmélyebbike. Némán állunk a ravatálnál, felkészülve a búcsúra, s közben számtalan gondolat kavarg bennünk. Az élet hétköznapi gondjai közepette természetesnek vesszük, hogy emberek élnek, jönnek-mennek naponta körülöttünk, tesszük a dolgunkat hétről hétre az állandó körforgásban.

Azután, egy napon rádöbbenünk arra, hogy ismét eltávozott közülünk valaki, aki fontos része volt életünknek, napjainknak.

Ekkor megtörik a szokott lendület, megállít a szomorúság, és elgondolkodásra késztet saját halandóságunk tudata is. Búcsúzni jöttünk, és közben feldereng egy tartalmas életút emléke.

A hivatás, a munka játszotta az életében az egyik fő szerepet. A főváros XV. kerületének közel 40 éve közismert személyisége voltál. 1974-től a kerületi Száraznád Nevelési-oktatási Központ és jogelődjének rendkívül igényes, kiemelkedő nevelő és oktató pedagógusaként és tisztségviselőjeként dolgoztál. Először tanárként, később gyermekvédelmi felelősként, majd a szakiskola gyakorlati oktatási vezetőjeként és végül intézményegység-vezetőként munkálkodtál. Gyógyepedagógiai végzettséged és veleszületett, igazi pedagógusi vénád mindig olyan területre vezetett, ahol segítségre szoruló gyermekeket vagy felnőtteket találtál. Kimagasló és páratlan munkádat miniszteri dicsérrel ismerték el.

A kerületi gyámhivatal hivatásos gondnokaként is képviselted és segítetted a rászorulókat. A köz érdekében, a közösségért végzett tevékenységedért „Kerület Jövőjéért” díjban részesültél. Vasszorgalom, kitartás, fegyelem, munkaszeretet jellemezte. Kivételes, nem mindennapi egyéniségeddel, határozott, céltudatos lényeddel kiemelkedtél az emberek közül. Nagy és kiváló voltál az élet számos területén.

Napoleon gondolatát követve éltél, mely szerint: „A nagy emberek meteorok: felemészítik önmagukat, hogy fénnel árásszák el a világot.”

Saját meggyőződésed szerint jártad utadat, mindenről határozott elképzelésed és véleményed volt. Alaptermészeted volt az őszinteség, a szókimondás, ám soha nem volt benned ártó szándék vagy gondolat, s távol állt tőled a képmutatás is.

Egyenrangúnak tekintettél minden embert, mindenkinek megadtad a kijáró tiszteletet. Személyedhez az emberek szeretete, megbecsülése fűződött.

Radnóti Miklós szavait megfogadtad: „Éld e rossz világot, és mindig tudd, hogy mit kell tenned érte, hogy más legyen.”

Te tudtad! És meg is cselekedted. 1989-től, öt cikluson át a XV. kerületi Pedagógusok Szakszervezetének a titkáráként védted a nevelés, oktatás ügyét, az ott dolgozók érdekeit, a nevelő-oktató munkát végzőket. A reprezentatív szakszervezetek szóvivőjeként az önkormányzat „nehézsúlyú” partnere voltál. A szakszervezet ügyét a szűkebb és tágabb közösségben pozitívan képviselted, és jelentős sikereket értél el. Mindezt önzetlenül, mindig jókedvűen, optimista hozzáállással, komoly felkészültséggel tetted.

Szakszervezeti munkásságodért számos kitüntetést kaptál. A SZOT-díj bronz, ezüst, arany fokozatát, az Eötvös József arany emléklakettet.

Barátunk voltál, szeretetedre, segítségére, támogatásodra mindig számíthattunk. Szeretted a társaságot, az embereket, az életet. Minden korosztállyal megtaláltad a kellő hangot. Könnyen teremtetted kapcsolatot.

Sziporkázó személyiségedet a körülötted lévő hamar elfogadták, és akik mélyebben megismerhettek, megszerettek.

Hivatásodnak megszállottjaként, óriási munkabírással életed legutolsó pillanatáig dolgoztál.

Kedves, feledhetetlen személyiséged, szép emberi tulajdonságaid sokáig élnek majd tovább bennünk mindannak tiszteletére, amit életed során véghezvittél.

Ez a világ nélküled kevesebb lett egy örök harcossal, bátor kritikussal, egy örökké égő, aktív, lelkes emberrel. Szívünkben megőrzünk. Hagyatékokat – az emberséget, a közösség és az egyén érdekvédelmét, képviselését – gondosan ápoljuk. Szervezetünk ígéri, hogy eszmeiségedet, tanításaidat, egyéniségedet soha nem feleli. 2008-ban, amikor átadtad nekem a kerületi szakszervezeti munkát, a maradandó útravaló és az örök példa mellett egy gyönyörű virággal is megajándékoztál.

Azt mondtad akkor, hogy ez egy olyan növény, amely folyamatosan virágzik, és ezért ha ránézek majd, akkor mindig az élet napos oldalát fogom látni, és vele egy kicsit téged is.

Azóta hét év telt el. A növény – a krisztüstövös kaktusz – valóban azóta is szakadatlanul virágzik, Rád és szavaidra emlékeztet. Köszönöm, hogy ismerhettünk, köszönöm, hogy ismerhettek!

Mély megrendüléssel, fájó szívvel és őszinte nagyrabecsüléssel búcsúzunk, búcsúzom Tőled *Arany János* életfilozófiájával: „Nem hal meg az, ki milliókra költi / Dús élte kincsét, ámbár napja múl.”

Jean-Claude Juncker

EGYÜTT, BÁTRAN

Európa számomra mindig is az értékközösséget jelentette – és jelenti a mai napig, amire büszkének kellene lennünk, mégis olyan ritkán tesszük. A világ legjobban kidolgozott menekültügyi normái nálunk vannak. Mi soha nem fogunk visszafordítani olyan embereket, akiknek védelemre van szükségük. Ezeket az alapelveket bevesszük a törvényeinkbe és az alapszerződéseinkbe, de most attól tartok, hogy ezek az értékek egyre inkább eltűnőben vannak a szívünkben.

Amikor bevándorlásról beszélünk, akkor emberekről beszélünk. Olyan emberekről, mint maguk vagy én, azzal a különbséggel, hogy nekik nem adatott meg az a nagy szerencse, hogy a világ egyik leggazdagabb és legstabilabb részére szülessenek. Olyan emberekről beszélünk, akik a szíriai háború, az Iszlám Állam líbiai terrorja vagy az eritreai diktatúra elől menekülnek.

Ami aggaszt, hogy haragot, elutasítást és félelemvezérelt megnyilvánulásokat látok a társadalom egyes részeiben. Menekülttáborokat felgyújtani, hajókat visszalökni kikötőkből, fizikai erőszakot alkalmazni a menekülteken vagy átnézni a szegényeken és elhagyottakon: ez nem Európa. Szintén aggasztó politikusoktól – a baloldaltól a jobboldalig – olyan populista kijelentéseket hallani, amelyekkel csupán indulatokat keltenek, de megoldást nem kínálnak. A gyűlöletbeszéd és a meggondolatlan kijelentések, amelyek veszélyeztetik az egyik legnagyobb vívmányunkat, a schengeni övezetet és a belső határok eltörlését: ez nem Európa.

Európa azok a magyar önkéntesek, akik ételt és játékokat adnak az éhes és kimerült menekült gyermekeknek. Európa azok a siegeni diákok, akik megnyitották kollégiumukat a menekültek előtt. Európa az a pék Kosz szigetén, aki kenyert oszt az éhes és elcsigázott embereknek. Ez az az Európa, ahol élni akarok.

Természetesen nincs egyszerű, sem egyetlen válasz a bevándorlás okozta kihívásokra. És az sem életszerű elképzelés többé, hogy egyszerűen csak kinyitjuk a határainkat az összes szomszédunk felé, de azt sem gondolhatjuk, hogy minden félelemtől és szenvedéstől elbarikádozhatjuk magunkat kerítések mögé bújva. Ami viszont teljesen nyilvánvaló, hogy nincs nemzeti megoldás. Egyetlen uniós tagállam sem tudja egymaga hatékonyan megoldani a menekültkérdést. Egy erős, európai megközelítésre és megoldásra van szükségünk. Most.

Éppen ezért az Európai Bizottság az irányításom alatt még májusban bemutatta azt a migrációs stratégiát, amely részletes javaslatokat tartalmaz egy közös menekültügyi politika kialakítására. Megtripláztuk a jelenlétünket a Földközi-tengeren, hogy életeket menthessünk, és elkapjuk az embercsempészeket. Támogatjuk a leginkább érintett tagállamokat, és szakembereket küldünk az EU határügynökségétől (Frontex), az EU menekültügyi hivatalától (EASO) és az EU rendőrségi hálózatától (Europol), hogy a túlterhelt nemzeti hatóságoknak segítséget nyújtsunk, regisztráljuk a beérkező menekülteket és ujjlenyomatot vegyünk tőlük, felgyorsítsuk a menedékkérők ügymenetét, és koordináljuk azoknak a bevándorlóknak a visszafordítását, akik nem maradhatnak. Lecsapunk az embercsempész-hálózatokra, és felszámoljuk a kegyetlen üzleti modelljüket. Szolidaritást vállalunk olyan szomszédainkkal, mint Törökország, Jordánia és Libanon, akiktől 20 ezer menekültet telepítünk át Európába. Együttműködünk azokkal a harmadik országokkal, ahonnan a menekültek származnak vagy amelyeken átutaznak, hogy megteremtjük a jogszerű bevándorlás útjait. Visszafogadási megállapodásokat igyekszünk kötni annak érdekében, hogy könnyebben vissza tudjuk juttatni hazájukba azokat az embereket, akiknek nincs joguk Európában maradni. Új és nagyobb hangsúlyt helyezünk arra, hogy érvényre juttassuk a nemrég elfogadott uniós menekültügyi szabályokat a befogadási feltételektől kezdve a menekültügyi procedúrán át a kötelező ujjlenyomatvételeig.

Májusban egy áthelyezési mechanizmus felállítását javasoltuk, hogy az Olaszországba és Görögországba érkező nagyszámú menekült egy részét, akiknek valóban szükségük van a nemzetközi védelemre, át lehessen helyezni más tagállamokba. Az Európai Bizottság 40 ezer menekült áthelyezését javasolta, míg a tagállamok kormányai eddig 32 ezer menekült befogadásáról döntöttek. Mi ennél is lényegesen tovább szeretnénk menni, mégpedig egy olyan állandó mechanizmus kialakításával, amely automatikusan működésbe lépne súlyos helyzetek esetén, bármelyik tagállamnak van is szüksége sürgős segítségre. Amikor ugyanis közös külső határaink vannak, nem hagyhatjuk magukra a frontvonalban helytálló tagállamokat. Szolidaritást kell mutatnunk a bevándorlási politikánkban is.

Néhány, a bizottság által javasolt lépés már támogatásra talált. Az összes többivel most sürgősen foglalkoznia kell mind a 28 tagállamnak, még azoknak is, akik eddig tétovázta. A nyár drámai eseményei megmutatták, hogy sürgősen működésbe kell állítani a közös európai menekültügyi politikát. Nincs szükségünk egy újabb rendkívüli EU-csúcsra. Volt már bőven, és novemberben újra találkoztunk Máltán. Amire szükség van, az az, hogy minden tagállam elfogadjon az európai intézkedéseket és végrehajtsa őket éles helyzetben. A bizottság már kilenc éve javaslatot tett egy közös, a biztonságos származási országokat tartalmazó lista létrehozására, hogy meggyorsítsa bizonyos állampolgárságú emberek menekültkérelmi ügymenetét. Akkor ezt a tagállamok elutasították nemzeti előjogokra hivatkozva. Ezenkívül semmi értelme annak, hogy a tagállamok egyes nyugat-balkáni országoknak egyrészt tagjelölt státuszt szavaztak, másrészt ugyanezeknek az országoknak az állampolgárai menedékjog iránti kérelemmel fordulnak az Unióhoz. Éppen ezért szeptemberben a bizottság javasolni fog egy közös, a biztonságos származási országokat tartalmazó listát az uniós tagállamoknak.

Amire szükségünk van, mert szomorú módon még mindig hiányzik, az az együttes bátorság, hogy végigvigyük közös vállalásainkat. Akkor is, ha azok nem egyszerűek, és akkor is, ha azok nem népszerűek.

Ehelyett azt látom, hogy mindenki a másira mutogat. Régi, megfáradt játszma ez, hogy ki kit hibáztat. Amivel népszerűséget lehet ugyan nyerni, talán szavazatokat is, de egyetlen problémát sem old meg valójában.

Európa megbukik, ha a félelem kerekedik felül. Európa megbukik akkor is, ha az ego kerekedik felül.

Európa viszont sikeres lehet, ha hatékonyan és célorientáltan működünk együtt.

Remélem, hogy mi együtt, a tagállamok, az uniós intézmények, ügynökségek, nemzetközi szervezetek és harmadik országok be tudjuk bizonyítani, hogy meg tudunk felelni az előttünk álló kihívásoknak. Meg vagyok győződve, hogy képesek vagyunk rá.

Ha más nem is, Európa történelme a bizonyíték rá, hogy egy ellenállóképes földrész vagyunk, amely egységesen fel tud lépni olyan erővel szemben, amelyek szét akarják választani. Ez adjon nekünk bátorságot az elkövetkező hetekre és hónapokra.

(A szerző az Európai Bizottság elnöke. Az írás a Népszabadság 2015. 08. 27. számában jelent meg.)

